Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0157

Možnosti zabezpečenia udržateľnej budúcnosti pre odvetvie chovu hospodárskych zvierat v EÚ vzhľadom na potrebu zaistiť potravinovú bezpečnosť a odolnosť poľnohospodárov a na výzvy, ktoré predstavujú choroby zvierat

Uznesenie Európskeho parlamentu z 30. apríla 2026 o možnosti zabezpečenia udržateľnej budúcnosti pre odvetvie chovu hospodárskych zvierat v EÚ vzhľadom na potrebu zaistiť potravinovú bezpečnosť a odolnosť poľnohospodárov a na výzvy, ktoré predstavujú choroby zvierat (2025/2053(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na články 38 a 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), ktorými sa ustanovuje spoločná poľnohospodárska politika (ďalej len „SPP“) a jej ciele,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 z 2. decembra 2021 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2117 z 2. decembra 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ)

---

1 Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

2 Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj.

č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny, nariadenie (EÚ) č. 251/2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a nariadenie (EÚ) č. 228/2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1468 zo 14. mája 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu, režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat, zmeny strategických plánov SPP, preskúmanie strategických plánov SPP a výnimky z kontrol a zo sankcií[4],

– so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2024/3012 Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) z 27. novembra 2024, ktorým sa zriaďuje certifikačný rámec Únie pre trvalé odstraňovanie uhlíka, uhlíkové poľnohospodárstvo a ukladanie uhlíka do výrobkov[5],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. februára 2025 s názvom Vízia pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo – Spoločné formovanie atraktívneho poľnohospodárstva a potravinárstva EÚ pre budúce generácie (COM(2025)0075),

– so zreteľom na správu o strategickom dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ s názvom Spoločná vízia poľnohospodárstva a potravinárstva v Európe uverejnenú 4. septembra 2024[6],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat (právna úprava v oblasti zdravia zvierat)[7],

– so zreteľom na vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/2002 zo 7. decembra 2020, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania

---

3 Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 262, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2117/oj.

4 Ú. v. EÚ L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj.

5 Ú. v. EÚ L, 2024/3012, 6.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj.

6 Strategický dialóg o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ, https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aea11032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

7 Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj.

nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o nahlasovanie chorôb zo zoznamu Únii a podávanie správ Únii o nich, formáty a postupy predkladania programov dohľadu Únie a eradikačných programov a podávania správ o nich, formáty a postupy pre žiadosti o uznanie štatútu bez výskytu choroby a pokiaľ ide o počítačový informačný systém[8],

– so zreteľom na delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/689 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá dohľadu, eradikačných programov a štatútu bez výskytu choroby pre určité choroby zo zoznamu a objavujúce sa choroby[9],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch)[10],

– so zreteľom na smernicu 2003/99/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o monitoringu zoonóz a pôvodcoch zoonóz, ktorou sa mení a dopĺňa rozhodnutie Rady 90/424/EHS a ruší smernica Rady 92/117/EHS[11],

– so zreteľom na delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/687 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá prevencie a kontroly určitých chorôb zo zoznamu[12],

– so zreteľom na smernicu Rady 98/58/ES z 20. júla 1998 o ochrane zvierat chovaných na hospodárske účely[13], nariadenie Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/ES, na nariadenie (ES) č. 1255/97[14] a nariadenie Rady (ES)

---

8 Ú. v. EÚ L 412, 8.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/2002/oj.

9 Ú. v. EÚ L 174, 3.6.2020, s. 211, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/689/oj.

10 Ú. v. EÚ L 300, 14.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj.

11 Ú. v. EÚ L 325, 12.12.2003, s. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/99/oj.

12 Ú. v. EÚ L 174, 3.6.2020, s. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/687/oj.

13 Ú. v. ES L 221, 8.8.1998, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/58/oj.

14 Ú. v. EÚ L 3, 5.1.2005, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/1/oj.

č. 1099/2009 z 24. septembra 2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania[15],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/6 z 11. decembra 2018 o veterinárnych liekoch a o zrušení smernice 2001/82/ES[16],

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 13. júna 2023 na urýchlenie opatrení EÚ v boji proti antimikrobiálnej rezistencii v zmysle prístupu „jedno zdravie“ (2023/C 220/01)[17],

– so zreteľom na vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/1729 zo 17. novembra 2020 o monitorovaní a ohlasovaní antimikrobiálnej rezistencie v prípade zoonotických a komenzálnych baktérií a o zrušení vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2013/652/EÚ[18],

– so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Usmernenia pre obozretné používanie antimikrobiálnych látok vo veterinárnej medicíne (2015/C 299/04)[19] uverejnené 11. septembra 2015,

– so zreteľom na odporúčania belgického predsedníctva Rady EÚ v nadväznosti na ministerskú konferenciu o chorobách zvierat konanú 24. januára 2024, v ktorých sa uvádza, že biologická bezpečnosť a očkovanie by sa mali stať piliermi alternatívnych stratégií k hromadnému zabíjaniu pri zvládaní infekčných epidémií na farmách,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. novembra 2011 s názvom Akčný plán proti rastúcim hrozbám antimikrobiálnej rezistencie (COM(2011)0748),

– so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/ES a nariadenia (ES) č. 1255/97,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 19. októbra 2023 o generačnej obnove v poľnohospodárskych podnikoch budúcnosti v EÚ[20],

---

15 Ú. v. EÚ L 303, 18.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1099/oj.
16 Ú. v. EÚ L 4, 7.1.2019, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj.
17 Ú. v. EÚ C 220, 22.6.2023, s. 1.
18 Ú. v. EÚ L 387, 19.11.2020, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2020/1729/oj.
19 Ú. v. EÚ C 299, 11.9.2015, s. 7.
20 Ú. v. EÚ C, C/2024/2658, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj.

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. júna 2023 o zaistení potravinovej bezpečnosti a dlhodobej odolnosti poľnohospodárstva EÚ[21],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2022 o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040[22],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 24. novembra 2022 o ochrane chovu hospodárskych zvierat a veľkých mäsožravcov v Európe[23],

– so zreteľom svoje uznesenie zo 16. februára 2022 o správe o vykonávaní týkajúcej sa dobrých životných podmienok zvierat v poľnohospodárskych podnikoch[24],

– so zreteľom na svoje odporúčanie z 20. januára 2022 Rade a Komisii v nadväznosti na vyšetrovanie údajného porušenia práva Únie a nesprávneho úradného postupu pri jeho uplatňovaní v súvislosti s ochranou zvierat počas prepravy v rámci Únie a mimo nej[25],

– so zreteľom záverečnú správu svojho Vyšetrovacieho výboru pre ochranu zvierat počas prepravy zo 14. decembra 2021 o vyšetrovaní údajného porušenia a nesprávneho úradného postupu pri uplatňovaní práva Únie v súvislosti s ochranou zvierat počas prepravy v rámci Únie a mimo nej,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 10. februára 2021 k novému akčnému plánu v oblasti obehového hospodárstva[26],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 19. októbra 2023 s názvom Európska stratégia v oblasti bielkovín[27],

– so zreteľom na normy Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (WOAH) stanovené v Kódexe zdravia suchozemských zvierat,

– so zreteľom na správu Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) z roku 2023 s názvom Príspevok potravín zo suchozemských živočíchov k zdravej strave v záujme lepších výsledkov v oblasti výživy a zdravia – Prehľad dôkazov a politiky, pokiaľ ide o stav poznania a nedostatky (Contribution of terrestrial animal source food

---

21 Ú. v. EÚ C, C/2024/483, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/483/oj.
22 Ú. v. EÚ C 177, 17.5.2023, s. 35.
23 Ú. v. EÚ C 167, 11.5.2023, s. 77.
24 Ú. v. EÚ C 342, 6.9.2022, s. 45.
25 Ú. v. EÚ C 336, 2.9.2022, s. 20.
26 Ú. v. EÚ C 465, 17.11.2021, s. 11.
27 Ú. v. EÚ C, C/2024/2657, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2657/oj.

to healthy diets for improved nutrition and health outcomes – An evidence and policy overview on the state of knowledge and gaps),

– so zreteľom na rezolúciu Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (WOAH) č. 29 s názvom Veterinárne vakcíny a očkovanie: od vedy k činom – úvahy o zmene (Veterinary Vaccines and Vaccination: from science to action – reflections for change) prijatú v máji 2025,

– so zreteľom na informačnú správu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) s názvom Prínosy extenzívneho chovu hospodárskych zvierat a organických hnojív v kontexte Európskej zelenej dohody (Benefits of extensive livestock farming and organic fertilizers in the context of the European Green Deal) prijatú 8. decembra 2021,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A10-0088/2026),

A. keďže odvetvie chovu hospodárskych zvierat je už dlho základný pilier poľnohospodárstva EÚ, najmä vo vidieckych oblastiach, a významne a jedinečne prispieva k podstatnému podielu hospodárstva EÚ; keďže hodnota živočíšnej výroby a jej produktov dosiahla v roku 2023 214,3 miliardy EUR, čo predstavuje 40 % celkovej poľnohospodárskej produkcie EÚ v danom roku, a keďže ziskovosť a udržateľnosť rastlinnej výroby závisí od odolnej živočíšnej výroby;

B. keďže hodnotový reťazec živočíšnej výroby je dlhý a zložitý a zahŕňa mnoho aktérov – od odvetví šľachtenia, krmív a zdravia zvierat cez poľnohospodárov až po spracovateľský priemysel spojený so živočíšnou výrobou (spracovanie mlieka a mäsa, krmivá a vedľajšie živočíšne produkty) – a má v EÚ kľúčový význam z hľadiska inovácií, obratu a zamestnanosti;

C. keďže spravodlivé ceny produktov živočíšneho pôvodu a regionálne hodnotové reťazce môžu zabezpečiť príjmy poľnohospodárov; keďže poľnohospodársky hodnotový reťazec živočíšnej výroby zahŕňa širokú škálu aktérov, od odvetví pred zberom, ako je šľachtenie, krmivo a zdravie zvierat až po poľnohospodárov a potravinársky spracovateľský priemysel po zbere, a vzhľadom na neustále zapojenie ľudí do výrobného procesu ide o kľúčový hodnotový reťazec v EÚ z hľadiska obratu a zamestnanosti, ktorý výrazne prispieva k potravinovej bezpečnosti a suverenite EÚ a k jej sebestačnosti v oblasti potravín;

D. keďže miestne štruktúry bitúnkov môžu významne prispieť k regionálnej pridanej hodnote, skrátiť dodávateľské reťazce a znížiť emisie pochádzajúce z prepravy mäsových výrobkov, pretože regionálne bitúnky môžu lepšie spĺňať osobitné trhové požiadavky jednotlivých regiónov a podporovať výrobu riadenú dopytom;

E. keďže chov hospodárskych zvierat má kľúčový význam pre mnohé európske regióny, z ktorých väčšine hrozí vyľudnenie; keďže 58 % európskych poľnohospodárskych podnikov chová zvieratá; keďže zmiešané a špecializované poľnohospodárske podniky so živočíšnou výrobou predstavujú 40,9 % európskych poľnohospodárskych podnikov a európske poľnohospodárske podniky so živočíšnou výrobou zamestnávajú približne štyri milióny ľudí (platených aj neplatených); keďže za uplynulých 20 rokov EÚ únia prišla o 37 % svojich poľnohospodárov a príjmy poľnohospodárov sa znížili o 12 % na hektár;

F. keďže v mnohých regiónoch EÚ, ako sú horské, ostrovné a vidiecke oblasti a niektoré najvzdialenejšie regióny, je živočíšna výroba jediná životaschopná hospodárska činnosť a zohráva zásadnú úlohu pri udržiavaní obyvateľstva, zachovávaní biodiverzity a tradičnej krajiny a pri podpore ďalších miestnych hospodárskych činností; keďže finančné prostriedky pridelené na program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter (POSEI) sa musia upraviť s prihliadnutím na znehodnotenie spôsobené infláciou, aby mohol plniť svoju úlohu, ktorou je podpora poľnohospodárov a chovateľov hospodárskych zvierat v najvzdialenejších regiónoch;

G. keďže celé odvetvie chovu hospodárskych zvierat poskytuje klimatické a environmentálne prínosy sekvestráciou uhlíka, reguláciou vodných tokov a zlepšovaním kvality vody, ochranou biodiverzity, predchádzaním lesným požiarom, udržiavaním obyvateľstva vo vidieckych oblastiach, ako aj zachovávaním diverzifikovanej a otvorenej krajiny, najmä vo znevýhodnených a horských oblastiach;

H. keďže monogastrické druhy, ako sú ošípané a hydina, produkujú vďaka efektívnej konverzii krmiva nižšie emisií skleníkových plynov a môžu okrem toho prispievať k obehovosti, pretože sa v ich krmive využívajú produkty z odpadového toku, zatiaľ čo ich hnoj slúži ako prirodzené hnojivo pre rastlinnú výrobu; keďže klimatická účinnosť viacerých európskych modelov živočíšnej výroby z hľadiska genetiky, technológií, inovácií a znalostí má zásadný význam pre celosvetovú výrobu a jej udržateľnosť;

I. keďže EÚ je druhý najväčší výrobca mäsa na svete, hneď za Čínou, ale pred Spojenými štátmi, a systémy chovu hospodárskych zvierat v EÚ výrazne prispievajú k hospodárstvu EÚ, obchodu a súvisiacim pracovným miestam a dodržiavajú popredné svetové normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, účinnosti a udržateľnosti;

J. keďže na bravčové mäso a hydinové mäso pripadá významný podiel mäsa vyrobeného v EÚ, ktoré zohráva kľúčovú úlohu pri zaisťovaní potravinovej bezpečnosti, ponúkaní cenovo dostupných výrobkov európskym spotrebiteľom a pri udržiavaní živobytia mnohých poľnohospodárov; keďže zvýšenie udržateľnosti konvenčných

systémov povedie k najvýraznejšiemu zlepšeniu udržateľnosti, z čoho bude mať prospech široká spotrebiteľská základňa vrátane spotrebiteľov s nižšími príjmami, čím sa zabezpečí, že živočíšne bielkoviny zostanú cenovo dostupné a prístupné všetkým občanom EÚ;

K. keďže v roku 2023 bolo v EÚ 133 miliónov ošípaných, 74 miliónov kusov hovädzieho dobytka, 58 miliónov oviec, 11 miliónov kôz a odhadom 1,63 miliardy kusov hydiny;

L. keďže v roku 2023 vyprodukovala EÚ 40,7 milióna ton mäsa vrátane bravčového mäsa (50 %), hydinového mäsa (32 %), hovädzieho mäsa (15 %) a ovčieho a kozieho mäsa (1 %);

M. keďže EÚ je najväčší svetový producent kravského mlieka, keď na ňu pripadá viac ako 20 % celosvetových dodávok mlieka, a zastáva vedúce postavenie v medzinárodnom obchode s mliekom a mliečnymi výrobkami, čo predstavuje viac ako 30 % celosvetového vývozu mlieka a mliečnych výrobkov;

N. keďže čistý vývoz živočíšnych výrobkov z EÚ sa od roku 2000 zvýšil viac ako trojnásobne a v roku 2024 dosiahol 37,8 miliardy EUR (okrem obchodu v rámci Spoločenstva) v situácii, keď sa podľa najnovších scenárov FAO očakáva, že celosvetový dopyt po mäse, mliečnych výrobkoch a vajciach sa do roku 2050 zvýši o 25 až 50 %[28];

O. keďže v roku 2023 EÚ doviezla takmer 900 000 ton hydinového mäsa, viac ako 340 000 ton hovädzieho mäsa a približne 150 000 ton ovčieho mäsa;

P. keďže výrobky živočíšneho pôvodu so zemepisnými označeniami zodpovedajú takmer 20 % všetkých zemepisných označení EÚ a predstavujú významnú pridanú hodnotu pre vidiecke hospodárstva, čo odráža nielen ich hospodársky význam, ale aj kultúrnu hodnotu potravinového dedičstva EÚ;

Q. keďže necenová konkurencieschopnosť vrátane prísnych noriem týkajúcich sa bezpečnosti, vysledovateľnosti a kvality výrobkov predstavuje kľúčový prvok živočíšnej výroby v EÚ, ale vedie k vyšším výrobným nákladom a cenám výrobkov v porovnaní s obchodnými partnermi EÚ; keďže zachovávanie týchto prísnych noriem EÚ v oblasti životného prostredia, bezpečnosti potravín a dobrých životných podmienok zvierat ovplyvňuje medzinárodnú konkurencieschopnosť odvetvia živočíšnej výroby v EÚ, a preto je potrebné, aby sa tomu venovala osobitná pozornosť pri rokovaniach a

---

28 FAO, The future of food and agriculture – Alternative pathways to 2050 (Budúcnosť potravín a poľnohospodárstva – alternatívne cesty do roku 2050), https://www.fao.org/global-perspectives-studies/resources/detail/en/c/1157074/.

uzatváraní obchodných dohôd;

R. keďže chovatelia hovädzieho dobytka čelia legislatívnemu zaťaženiu, pretože dodržiavanie predpisov sa premieta do nákladov, a neustále legislatívne zmeny vytvárajú neistotu pri realizácií nákladných investícií; keďže stabilný legislatívny rámec je pre európskych poľnohospodárov základnou zárukou v situáciách, keď sa usilujú predvídať, udržať a zvýšiť svoj výrobný potenciál;

S. keďže politika EÚ na podporu poľnohospodárstva zohráva kľúčovú úlohu pri zvyšovaní viditeľnosti a konkurencieschopnosti vysokokvalitných európskych agropotravinových výrobkov vrátane produktov živočíšneho pôvodu na vnútornom trhu, ako aj na medzinárodnej úrovni; keďže táto politika a vývoz na kľúčové trhy, ktorý podporuje, predstavujú dôležitý stimul pri zlepšovaní príjmov poľnohospodárov a umožňujú im ďalej investovať do modernizácie ich poľnohospodárskych podnikov;

T. keďže počet hospodárskych zvierat, veľkosť poľnohospodárskych podnikov a stád, stupeň odvetvovej špecializácie a intenzita produkcie meraná počtom dobytčích jednotiek na hektár a podiel trávnatých porastov vo využívanej poľnohospodárskej ploche sa v jednotlivých členských štátoch a v rámci členských štátov medzi jednotlivými regiónmi výrazne líšia;

U. keďže chov hospodárskych zvierat, najmä na malých a stredných poľnohospodárskych podnikoch, v súčasnosti čelí viacerým hospodárskym, environmentálnym a sociálnym výzvam;

V. keďže populácie hospodárskych zvierat sa za uplynulé desaťročie znížili, pričom zo štatistík Eurostatu vyplýva, že v období 2014 – 2024 došlo k poklesu o 8,1 % v prípade ošípaných, o 8,7 % v prípade hovädzieho dobytka, najmä za posledné štyri roky, o 9,4 % v prípade oviec a o 16,3 % v prípade kôz; keďže jedinou výnimkou je sektor hydiny, kde sa populácie zvýšili;

W. keďže Komisia vo svojej Vízii pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo zdôrazňuje, že odvetvie živočíšnej výroby potrebuje dlhodobú víziu, a začala pracovný okruh zameraný na hospodárske zvieratá, ktorý skúma možné politické postupy, ktoré by zabezpečili konkurencieschopné a udržateľné odvetvie hospodárskych zvierat v EÚ;

X. keďže produkty živočíšneho pôvodu, pokiaľ ich spotreba zodpovedá usmerneniam Svetovej zdravotníckej organizácie, prispievajú k vyváženej a výživnej strave tým, že poskytujú stabilný zdroj základných živín, ako sú vysokokvalitné bielkoviny, vitamíny a minerálne látky;

Y. keďže sa očakáva, že počas nasledujúcich 30 rokov bude celosvetová spotreba živočíšnych bielkovín rásť, čo spolu s nárastom svetovej

populácie povedie k výraznému zvýšeniu úrovne dopytu; keďže živočíšna výroba v EÚ ako základný zdroj vysokokvalitných bielkovín vyrábaných na miestnej úrovni by sa mala uznať za strategický pilier posilnenia suverenity EÚ v oblasti bielkovín a aj v tom zmysle, že prispieva k hospodárskej odolnosti, strategickej autonómii a sociálnej zodpovednosti;

Z. keďže je nevyhnutné, aby si EÚ, ktorá patrí medzi najúčinnejších výrobcov živočíšnych bielkovín z hľadiska emisií skleníkových plynov, zachovala schopnosť udržateľne vyrábať živočíšne bielkoviny, pretože pokles domácej výroby alebo presun výroby do regiónov s menej účinnými systémami by pravdepodobne viedol k vyšším globálnym emisiám skleníkových plynov;

AA. keďže podľa Komisie je EÚ sebestačná len na 75 %, pokiaľ ide o zdroje surových bielkovín, a je naďalej závislá od dovozu viac ako 70 % svojich potrieb rastlinných bielkovín, ako je sójová múčka a iné výrobky z olejnatých semien, čo spôsobuje, že európske poľnohospodárske odvetvie je vystavené značným zraniteľnostiam vrátane geopolitickej nestability, obchodných obmedzení a narušení dodávateľského reťazca;

AB. keďže počet chovateľov hospodárskych zvierat v EÚ rýchlo klesá v dôsledku hospodárskych ťažkostí súvisiacich najmä s obmedzenou ziskovosťou, ako aj s nedostatočnou atraktívnosťou odvetvia, problémami spojenými so šírením chorôb prenášaných vektormi a iných chorôb zvierat a so závažnými nedostatkami pri generačnej výmene; keďže EÚ čelí kritickému nedostatku veterinárnych lekárov, ktorí sa špecializujú na hospodárske zvieratá; keďže skutočnosť, že poľnohospodári opúšťajú živočíšnu výrobu, často súvisí aj s koncentráciou tejto výroby vo veľkých poľnohospodárskych podnikoch a s tlakom susedov nepôsobiacich v odvetví poľnohospodárstva vrátane protestov proti „nepríjemnostiam“, ktoré so sebou prináša živočíšna a poľnohospodárska výroba, ako sú zápach, hluk a prach;

AC. keďže v tejto súvislosti je nevyhnutné zvýšiť príťažlivosť tohto odvetvia podporou príjmov, zjednodušením byrokracie, cielenými stimulmi a zlepšením životných podmienok vo vidieckych oblastiach s cieľom zabezpečiť, aby bol chov hospodárskych zvierat životaschopný a pomáhal zaručiť územnú súdržnosť EÚ;

AD. keďže jednou z hlavných výziev, pred ktorými stojí európske odvetvie chovu hospodárskych zvierat, je nedostatočné začlenenie mladých ľudí a nových poľnohospodárov, ako aj nedostatok pracovnej sily; keďže je preto potrebné, aby sa uľahčilo vytváranie a preberanie poľnohospodárskych podnikov tým, že sa ponúkne cielená podpora pri začatí činnosti, pričom sa bude bojovať proti nadmernému zadlžovaniu chovateľov hospodárskych zvierat; keďže príjmy z poľnohospodárstva nepostačujú na prilákanie kvalifikovanej

pracovnej sily do tohto odvetvia;

AE. keďže v odvetví chovu hospodárskych zvierat teraz pracuje v EÚ viac žien než kedykoľvek predtým a ich aktívne zapojenie by sa malo podporovať a presadzovať a ich prínos by sa mal viac oceňovať;

AF. keďže poľnohospodársko-potravinárske družstvá sú podniky založené chovateľmi hospodárskych zvierat, ktorí sa rozhodli spojiť sily s cieľom spoločne uvádzať svoje produkty na trh, realizovať spoločné investície, ktoré členom vytvárajú väčšiu hodnotu, a ponúkať služby a financovanie, ktoré by inak bolo veľmi ťažké získať;

AG. keďže podiel priamych platieb a celkových dotácií vrátane investičnej podpory predstavuje značnú časť čistého príjmu poľnohospodárskych podnikov z chovu hospodárskych zvierat a zo zmiešaného poľnohospodárstva, čo zdôrazňuje jeho zásadnú úlohu; keďže podpora zo SPP nestačí na zastavenie poklesu výroby a počtu poľnohospodárov a na prilákanie mladých ľudí do chovu hospodárskych zvierat, a preto je dôležité doplniť príjmy poľnohospodárov plynúce z trhu aj verejnej podpory diverzifikáciou, napríklad agroturistikou, a nástrojmi na riadenie rizík, aby sa zvýšila ich konkurencieschopnosť, ziskovosť a dlhodobá odolnosť;

AH. keďže síce cena zostáva hlavný rozhodujúci faktor pri rozhodovaní o kúpe, očakáva sa, že aspekty udržateľnosti a zdravia budú zohrávať významnejšiu úlohu, čo bude formovať modely výroby a spotreby mäsových a mliečnych výrobkov v EÚ;

AI. keďže dobré životné podmienky zvierat sú kľúčom k budúcnosti chovu hospodárskych zvierat, ktorý sa musí vyvíjať k zlepšovaniu životných podmienok hospodárskych zvierat; keďže očakávania spotrebiteľov týkajúce sa dobrých životných podmienok zvierat a zmena postoja k systémom ustajnenia v uzavretých priestoroch by mali poskytovať stimuly na zvýšenie investícií, ktoré sú potrebné na zabezpečenie lepších environmentálnych podmienok pre zvieratá, a to za predpokladu, že akékoľvek dodatočné požiadavky sú založené na vedeckých dôkazoch a doplnené primeranou náhradou za vzniknuté dodatočné náklady a vhodnými hospodárskymi stimulmi;

AJ. keďže EÚ má najambicióznejšie normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat na svete, čo odráža jej záväzok k etickejšej a udržateľnejšej výrobe; keďže pojem dobré životné podmienky zvierat by sa mal vykladať a uplatňovať spôsobom prispôsobeným skutočným podmienkam výrobných systémov a agroklimatickým, sociálno-ekonomickým a územným podmienkam členských štátov a regiónov, ktoré sa môžu značne líšiť;

AK. keďže požiadavky na zmiernenie vplyvu chovu hospodárskych zvierat na životné prostredie, najmä emisií skleníkových plynov, na zlepšenie dobrých životných podmienok zvierat a na prechod na menej intenzívnu výrobu by nemali viesť k zníženiu výroby potravín a mali

by zabezpečiť stabilnú úroveň výroby a dobrý príjem pre poľnohospodárov, keďže očakávaný celosvetový nárast spotreby živočíšnych bielkovín predstavuje pre EÚ príležitosť stať sa svetovým lídrom v poľnohospodárstve šetrnom ku klíme a zvieratám prostredníctvom vývozu poznatkov, technológií a najlepších postupov do partnerských krajín;

AL. keďže chov hospodárskych zvierat, najmä prežúvavcov, je jediný realizovateľný spôsob využitia určitej poľnohospodárskej pôdy, najmä trvalých trávnych porastov, na výrobu potravín a zvýšenie potravinovej bezpečnosti; keďže prechod EÚ na udržateľné poľnohospodárske modely bude hnacou silou výskumu, inovácií, investícií a zamestnanosti v EÚ aj mimo nej;

AM. keďže je veľmi dôležité lepšie začleniť obehové hospodárstvo do vznikajúceho biohospodárstva, optimalizovať využívanie surovín a druhotných výrobkov na výrobu vedľajších produktov a na zapojenie nových zdrojov energie, ako je bioplyn, a posilniť energetickú autonómie EÚ; keďže tieto opatrenia, ktoré nesmú viesť k zvýšeniu administratívneho zaťaženia poľnohospodárskych podnikov, posilnia dodatočné zdroje príjmov pre poľnohospodárov a vytvoria nové pracovné príležitosti;

AN. keďže chov hospodárskych zvierat je základnou zložkou obehového hospodárstva a slúži potravinovej bezpečnosti a energetickej a ekologickej transformácii Európy; keďže európske systémy chovu hospodárskych zvierat, ktoré sú do veľkej miery závislé od dovozu hnojív a krmív z krajín mimo EÚ, musia využívať stimuly, ktoré im umožnia bez toho, aby bol ohrozený hlavný cieľ produkcie mäsa, poskytovať doplnkovú škálu výrobkov a služieb, ktoré poľnohospodárom zabezpečia dodatočný príjem, vrátane výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ako sú bioplyn a biometán, cenné organické hnojivá, ekosystémové služby pre živočíšnu výrobu a komodity pre širšie odvetvie, a to v súlade so stratégiou EÚ pre biohospodárstvo;

AO. keďže rozmanitosť európskych poľnohospodárskych systémov je strategické aktívum a má obrovský potenciál z hľadiska energetickej a ekologickej transformácie EÚ; keďže chov hospodárskych zvierat môže zohrávať kľúčovú úlohu pri dosahovaní klimatických cieľov EÚ a pri dekarbonizácii európskeho energetického mixu, najmä využívaním odpadových vôd z chovu hospodárskych zvierat;

AP. keďže hnoj vyprodukovaný v poľnohospodárskych podnikoch so živočíšnou výrobou prispieva k úrodnosti pôdy tým, že poskytuje organickú hmotu a základné živiny, a môže sa tiež premeniť na bioplyn v metanizačných zariadeniach, a to priamo v poľnohospodárskych podnikoch, čím sa nahrádzajú fosílne zdroje energie, znižuje závislosť od nich a obmedzuje spoliehanie sa Únie na hnojivá dovážané z krajín mimo EÚ; keďže pri metanizácii vzniká

okrem energie z obnoviteľných zdrojov aj digestát, vedľajší produkt, ktorý poľnohospodári využívajú ako prírodné hnojivo a ktorý možno premeniť na produkty obsahujúce zhodnotený dusík z hnoja, pričom oba spôsoby podporujú obehové hospodárstvo v odvetví chovu hospodárskych zvierat;

AQ. keďže vzhľadom na meniace sa modely spotreby v kontexte zložitej situácie na trhu treba urýchlene konať s cieľom zabezpečiť ochranu na úrovni EÚ, čo sa týka názvov používaných na označenie potravín živočíšneho pôvodu;

AR. keďže v mnohých častiach Európy niektorí veľkí predátori, najmä vlky a medvede, rozširujú svoje územie alebo sa vyskytujú v oblastiach, kde kedysi žili, pričom sa dostávajú do konfliktu s ľudskou činnosťou, najmä s extenzívnym pasením oviec a hovädzieho dobytka; keďže pastierom a ďalším chovateľom hospodárskych zvierat vznikajú značné náklady kvôli útokom predátorov na ich stáda, ako sú náklady na preventívne opatrenia a náhradu stratených zvierat, náklady na dodatočnú veterinárnu starostlivosť a straty v dôsledku potratov; keďže medzi členskými štátmi a regiónmi sú veľké rozdiely, čo sa týka opatrení na podporu poľnohospodárov – pričom takéto opatrenia v niektorých prípadoch úplne chýbajú – a verejných finančných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii na kompenzáciu a adaptáciu;

AS. keďže choroby zvierat, a najmä prenosné choroby a choroby prenosné na ľudí („zoonózy“), môžu spôsobiť vážne sociálne, hospodárske a environmentálne škody a v niektorých prípadoch môžu ohroziť ľudské zdravie;

AT. keďže všetky vlákna výrobného reťazca sa spájajú na jednom bitúnku a regionálne štruktúry bitúnkov môžu preto pozitívne prispieť k vysledovateľnosti, prevencii chorôb a dobrým životným podmienkam zvierat; keďže zo SPP a z iných fondov preto treba podporovať zriaďovanie a rozvoj bitúnkov a stimulovať tak miestne hospodárstvo, vytvárať pracovné miesta a posilňovať krátke dodávateľské reťazce;

AU. keďže zmena klímy bude mať pravdepodobne vplyv na vznik nových chorôb zvierat a prevalenciu existujúcich chorôb a ich geografické rozloženie, najmä chorôb prenášaných vektormi, ako je katarálna horúčka oviec a vírus západonílskej horúčky, čo zdôrazňuje potrebu predvídavých veterinárnych stratégií; keďže túto situáciu zhoršuje nedostatok veterinárnych lekárov špecializujúcich sa na hospodárske zvieratá, čo má vplyv na preventívnu veterinárnu starostlivosť, včasné odhaľovanie a rýchlu kontrolu chorôb;

AV. keďže na zraniteľnosť poľnohospodárskych systémov v EÚ upozornili nedávne ohniská chorôb zvierat a zvýšený výskyt chorôb, ako je tuberkulóza hovädzieho dobytka, africký mor ošípaných, nodulárna dermatitída, katarálna horúčka oviec, aviárna influenza, slintačka a

krívačka, epizootická hemoragická choroba a infekčná bovinná rinotracheitída, v kombinácii so znížením počtu veterinárnych lekárov špecializovaných na hospodárske zvieratá, bez ktorých nebude možné bojovať proti chorobám zvierat a zaručiť dobré životné podmienky zvierat; keďže táto zraniteľnosť mala ničivé vplyvy na objem výroby, čo viedlo k negatívne dôsledkom na duševné zdravie poľnohospodárov kvôli stresu, úzkosti a emocionálneho tlaku;

AW. keďže prevencia chorôb zvierat zaočkovaním, ak je k dispozícii, je v niektorých prípadoch nevyhnutná na to, aby sa zabránilo drastickým, avšak nevyhnutným kontrolným opatreniam, ako je hromadné usmrtenie z dôvodu eradikácie choroby; keďže financovanie opatrení na prevenciu, kontrolu a eradikáciu určitých chorôb zvierat v rámci programu jednotného trhu nepostačuje na pomoc poľnohospodárom a členským štátom pri zvládaní nových chorôb zvierat;

AX. keďže hrozby, ktoré predstavujú choroby zvierat, sú veľmi významné z hľadiska medzinárodného obchodu so zvieratami a živočíšnymi produktmi v EÚ a vyžadujú si, aby obchodní partneri EÚ uznali systém regionalizácie, ktorý EÚ zaviedla v súlade s normami WOAH a zásadami Svetovej obchodnej organizácie (WTO) na kontrolu chorôb a/alebo zachovanie bezpečného obchodu tým, že sa obmedzení obchod z oblastí postihnutých chorobami a zabráni sa zbytočným prekážkam a narušeniu obchodu s tovarom z nepostihnutých oblastí;

AY. keďže napriek tomu, že očkovanie je účinný nástroj na prevenciu šírenia chorôb zvierat, používa sa skôr ako nástroj na obmedzovanie obchodu medzi členskými štátmi EÚ a tretími krajinami;

AZ. keďže celostný prístup EÚ ku kontrole chorôb zvierat tvorí viacero zložiek, konkrétne osobitné kontrolné opatrenia zavedené na účely dohľadu nad každou chorobou, finančný príspevok EÚ, systém oznamovania, núdzový tím EÚ, systém vysledovateľnosti a referenčné laboratória EÚ pre vybrané choroby;

BA. keďže antimikrobiálna rezistencia, jedna z otázok súvisiacich s koncepciou jedno zdravie, ktorá zahŕňa ľudské zdravie, zdravie zvierat, zdravie rastlín a životné prostredie, predstavuje jedno z troch najväčších prioritných ohrození zdravia, ktoré Komisia identifikovala v júli 2022, a má významný sociálno-ekonomický vplyv na odvetvie poľnohospodárstva, pretože vedie k zvýšenej chorobnosti a úmrtnosti zvierat a ohrozuje zdravie a dobré životné podmienky zvierat a následne produktivitu zvierat; keďže SPP a ďalšie programy EÚ by mali podporovať zlepšenie biologickej bezpečnosti v poľnohospodárskych podnikoch so živočíšnou výrobou, propagovanie preventívneho očkovania, odbornú prípravu a technickú podporu pre poľnohospodárov, ako aj výskum a vývoj účinných a cenovo dostupných alternatív k používaniu

antimikrobiálnych látok u hospodárskych zvierat;

BB. keďže prvá výročná správa o dohľade nad predajom a používaním antimikrobiálnych látok vo veterinárnej medicíne v Európe (ESUAvet 2023)[29] uvádza, že cieľ 50 % zníženia používania týchto látok, ktorý sa stanovil na rok 2030, sa už z polovice dosiahol v roku 2030, upozorňuje však na to, že tento pozitívny vývoj by mohol byť ohrozený nárastom chorôb zvierat a absenciou koordinovaného prístupu EÚ k vakcinácii, včasnému monitorovaniu, biologickej bezpečnosti a celkovej prevencii chorôb a pripravenosti na ne;

BC. keďže právna úprava EÚ v oblasti zdravia zvierat stanovuje právny rámec na harmonizáciu pravidiel v celom odvetví, ktoré sa vzťahujú na obchod vnútri EÚ, vstup zvierat a produktov do EÚ, eradikáciu chorôb, veterinárne kontroly, oznamovanie chorôb a finančnú podporu v súvislosti s rôznymi druhmi zvierat;

BD. keďže existujúce právne predpisy o prenosných chorobách zvierat obsahujú komplexný súbor ustanovení týkajúcich sa dohľadu, eradikačných programov a štatútu bez výskytu choroby a vyžadujú od členských štátov, aby vytvorili a viedli aktualizovaný zoznam svojich území alebo zón so štatútom bez výskytu choroby a svojich regiónov so štatútom bez výskytu choroby, a to v súlade s existujúcimi právnymi predpismi o veterinárnych liekoch, ktoré umožňujú povoľovanie vakcín a iných veterinárnych prípravkov; keďže tieto právne predpisy tvoria jadro prevencie a manažmentu chorôb zvierat v EÚ;

BE. keďže preventívne a kontrolné opatrenia v prípade každej choroby zvierat by mali byť prispôsobené jej epidemiologickému profilu, dôsledkom a geografickému rozmiestneniu v rámci EÚ;

BF. keďže včasné zistenie chorôb a jasný postup ich nahlasovania a podávania správ o nich sú rozhodujúce z hľadiska efektívnej kontroly; keďže členské štáty by mali zabezpečiť, aby bol príslušný orgán okamžite informovaný o akomkoľvek podozrení alebo potvrdení ohniska;

BG. keďže je mimoriadne dôležité zabezpečiť jednotné podmienky oznamovania a podávania správ o chorobách v EÚ s cieľom zachovať rovnaké podmienky medzi členskými štátmi a zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže; keďže Komisia je splnomocnená zostaviť zoznam chorôb, ktoré podliehajú oznamovaniu a podávaniu správ

---

29 Európska agentúra pre lieky, Európsky predaj a používanie antimikrobiálnych látok vo veterinárnej medicíne (European sales and use of antimicrobials for veterinary medicine), 31. marca 2025, https://www.ema.europa.eu/en/documents/report/european-sales-use-antimicrobials-veterinary-medicine-annual-surveillance-report-2023_en.pdf.

EÚ, ako aj zaviesť potrebné postupy a formát na oznamovanie chorôb a podávanie správ prostredníctvom informačného systému o chorobách zvierat (ADIS);

BH. keďže počet veľkých mäsožravcov v kontinentálnej Európe sa v roku 2012 odhadoval na 9 000 rysov ostrovidov, 17 000 medveďov hnedých, 1 250 rosomákov severských a 12 000 vlkov; keďže v EÚ neexistuje jednotný a aktuálny odhad počtu veľkých mäsožravcov;

Všeobecné pripomienky

1. víta a podporuje iniciatívu Komisie vytvoriť v jej Vízii pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo pracovný okruh pre hospodárske zvieratá zameraný na identifikáciu a rozvoj vhodných politických postupov na podporu chovu hospodárskych zvierat a zvýšenie jeho konkurencieschopnosti cielenými a územnými riešeniami namiesto univerzálnej politiky, pričom sa okrem potravinovej bezpečnosti, odolnosti a manažmentu chorôb zvierat zohľadnia aj aspekty klímy, prírody a ochrany zvierat; zdôrazňuje, že rozmanitosť živočíšnej výroby, potreby druhov a rozdiely medzi miestnymi podmienkami si vyžadujú riešenia prispôsobené vnútroštátnemu, regionálnemu alebo subregionálnemu rozsahu; vyzýva Komisiu, aby prijala osobitné opatrenia týkajúce sa chovu hospodárskych zvierat v horských, odľahlých a znevýhodnených oblastiach;

2. je znepokojený iniciatívami alebo legislatívnymi návrhmi, ktoré priamymi alebo nepriamymi opatreniami odrádzajú od chovu hospodárskych zvierat; trvá na tom, že odvetvie chovu hospodárskych zvierat by nemalo podliehať regulačnému režimu určenému pre ťažký priemysel;

3. vyzýva Komisiu, aby podľa vzoru skupiny na vysokej úrovni pre politiku v oblasti vinohradníctva a vinárstva zriadila skupinu na vysokej úrovni pre hospodárske zvieratá, ktorá by nadviazala na úsilie pracovného okruhu EÚ pre hospodárske zvieratá a do ktorej by boli zapojené všetky príslušné zainteresované strany vrátane poľnohospodárov, zástupcov členských štátov z odvetvia živočíšnej výroby, akademickej obce a veterinárnych profesií, reprezentatívnych združení a príslušných organizácií v oblasti zdravia zvierat, zástupcov daného odvetvia a predstaviteľov miestnych orgánov; poukazuje na to, že zloženie tejto skupiny by malo odrážať pluralitu území EÚ tým, že sa zabezpečí vyvážené zastúpenie rôznych regionálnych podmienok vrátane oblastí s vysokou hustotou hospodárskych zvierat;

4. domnieva sa, že táto skupina na vysokej úrovni, v ktorej spoločne zasadnú členské štáty a zainteresované strany, by sa mala zamyslieť nad výzvami, pred ktorým stojí odvetvie chovu hospodárskych zvierat, a poskytnúť konkrétne a sociálne riešenia, najmä na základe výskumu uskutočneného v tejto oblasti; vyzýva na otvorený a

konštruktívny dialóg medzi všetkými zainteresovanými stranami s cieľom podporiť spoluprácu, vypracovať praktické riešenia a zabezpečiť komunikáciu o chove hospodárskych zvierat založenú na faktoch; domnieva sa, že tieto riešenia by sa mali zaoberať najmä premiestnením výroby mimo Európy, generačnou výmenou a podporou investícií na posilnenie konkurencieschopnosti chovu hospodárskych zvierat;

5. zdôrazňuje, že osobitné výzvy ovplyvňujúce odvetvie chovu hospodárskych zvierat si vyžadujú koordinovanú, viacrozmernú politickú reakciu, ktorá v plnej miere zohľadní hospodársky, environmentálny a sociálny význam chovu hospodárskych zvierat v EÚ a jej vidieckych oblastiach a súčasne zabráni kompromisom medzi týmito výzvami; okrem toho sa domnieva, že táto politická reakcia by mala odrážať aj prínos tohto odvetvia k súdržnosti vidieka, potravinovej bezpečnosti, udržateľnému obhospodarovaniu pôdy, dobrým životným podmienkam zvierat a dodávkam živočíšnych bielkovín na trh EÚ;

6. vyzýva Komisiu, aby poľnohospodárom poskytla stabilný a predvídateľný rámec tým, že obmedzí zbytočnú regulačnú záťaž a zjednoduší pravidlá chovu hospodárskych zvierat, najmä pre malé a rodinné poľnohospodárske podniky, čím uľahčí prevádzku a podporí rozvoj tohto odvetvia; zdôrazňuje, že je potrebné posúdiť kumulatívny vplyv právnych predpisov EÚ a zabrániť právnej neistote a administratívnej záťaži spôsobenej právom EÚ a vnútroštátnym gold-platingom;

7. poukazuje na to, že zlepšenie sociálnej, hospodárskej a environmentálnej udržateľnosti chovu hospodárskych zvierat závisí od dlhodobej vízie zameranej na širokú a vzájomne prepojenú škálu faktorov vrátane cenovej a necenovej konkurencieschopnosti, schopnosti prispôsobiť sa zmene klímy a súvisiacich extrémnych poveternostných javov a chorôb zvierat; domnieva sa, že medzi ďalšie vysoko relevantné faktory patrí znečistenie živinami, rozvoj a poskytovanie platených ekosystémových služieb, cielená investičná podpora, podpora dobrých životných podmienok zvierat, stimuly pre inovácie a digitalizáciu, ako aj generačná výmena, prístup k podporným a poradenským službám a zlepšenie životných a pracovných podmienok chovateľov hospodárskych zvierat;

8. zdôrazňuje, že poľnohospodári majú najväčší záujem o zabezpečenie dobrého zdravia a dobrých životných podmienok svojich zvierat, pretože je to etický aj ekonomický imperatív; zdôrazňuje, že dobré životné podmienky zvierat v poľnohospodárskych podnikoch súvisia aj s kompetenciami príslušného chovateľa; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam odbornej prípravy a pravidelného ďalšieho vzdelávania;

9. zdôrazňuje, že rozmanitosť európskych systémov chovu

hospodárskych zvierat – od chovu vo voľnom výbehu, ktorý často zahŕňa pasienky s vysokoenvironmentálnou hodnotou a ohrozené druhy a plemená hospodárskych zvierat, rozsiahle, špecializované a vysokoefektívne poľnohospodárske podniky, systémy chovu hospodárskych zvierat, regeneratívne a ekologické poľnohospodárstvo a pastevný chov, sezónny sezónny presun zvierat na iné pasienky, lesné pasenie, až po drobný chov zvierat na osobné použitie a rozmanitosť plemien chovaných hospodárskych zvierat – umožňuje poľnohospodárskym podnikom poskytovať celý rad doplnkových výrobkov a služieb, čím sa zlepšuje odolnosť celého odvetvia chovu hospodárskych zvierat a zároveň uspokojuje široká škála požiadaviek spotrebiteľov; vyzýva Komisiu, aby presadzovala a umožnila rozmanitosť výrobných systémov;

10. zdôrazňuje, že treba zvýšiť transparentnosť pri prideľovaní a využívaní finančných prostriedkov EÚ mimovládnym organizáciám (MVO), aby sa predišlo akémukoľvek riziku zneužitia alebo neprimeraného vplyvu na politiky EÚ; vyzýva Komisiu, aby zriadila verejný register, v ktorom bude uvedená výška a účel finančných prostriedkov, ktoré MVO získali; je znepokojený prideľovaním finančných prostriedkov, a to aj prostredníctvom Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE), MVO, ktoré vykonávajú lobistické činnosti, najmä v otázkach dobrých životných podmienok zvierat, vo vzťahu k inštitúciám Únie, čím sa potenciálne porušujú zásady oddelenia právomocí a lojálnej spolupráce; vyzýva Komisiu, aby prestala financovať MVO, ktoré vykonávajú cielený lobing a vytvárajú zavádzajúci, militantný a ideologický obraz o chove hospodárskych zvierat v Európe; vyzýva Komisiu, aby zaistila, že všetci prijímatelia konsolidovaných finančných prostriedkov budú zverejňovať svoje stretnutia so zástupcami inštitúcií EÚ, pokiaľ sa usilujú ovplyvňovať politiky EÚ;

Hospodárska udržateľnosť a potravinová bezpečnosť

11. konštatuje, že zachovanie prosperujúceho, udržateľného a odolného odvetvia chovu hospodárskych zvierat v EÚ bude prínosom pre celosvetovú potravinovú bezpečnosť, posilní potravinovú sebestačnosť a hospodársky rast EÚ a prispeje k vyváženému a rôznorodému európskemu stravovaniu konzumáciou živočíšnych výrobkov vysokej výživovej kvality, ktoré sú jedinečným zdrojom viacerých mikroživín a bioaktívnych zlúčenín, ktorých výživovú hodnotu nemožno primerane nahradiť rastlinnými alebo umelými alternatívami, a táto skutočnosť by sa mala zohľadniť pri vypracúvaní usmernení o stravovaní založených na dôkazoch;

12. poznamenáva, že v správe FAO z roku 2023 s názvom Príspevok potravín zo suchozemských živočíšnych zdrojov k zdravej strave v záujme lepších výsledkov v oblasti výživy a zdravia sa zdôrazňuje úloha potravín živočíšneho pôvodu pri poskytovaní vysokokvalitných bielkovín a základných mikroživín, ktoré môžu chýbať v rastlinnej

strave; zdôrazňuje, že tieto potraviny sú životne dôležité pre deti, dospievajúcich, tehotné a dojčiace ženy, ženy v reprodukčnom veku, starších ľudí a ľudí s chronickými chorobami a že by mohlo byť ťažké nahradiť ich rastlinnými alternatívami;

13. zdôrazňuje význam chovu hospodárskych zvierat pre regionálne hodnotové reťazce a miestne trhy; vyzýva Komisiu, aby vypracovala posúdenie vplyvu s cieľom určiť sociálne a hospodárske dôsledky ďalšieho rušenia siete regionálnych bitúnkov;

14. požaduje vyvážený prístup, ktorý uznáva zásadnú úlohu výrobkov živočíšneho pôvodu v celosvetovej výžive a zároveň zohľadňuje význam takejto výroby pre príjmy poľnohospodárskych podnikov a hospodársku stabilitu; pripomína, že hospodárske zvieratá zohrávajú dôležitú úlohu v obehovom hospodárstve a pri zhodnocovaní tokov odpadu z potravinárskeho priemyslu a vo viacerých odvetviach, ako je textil, odevy, obuv, kožený tovar, stavebníctvo, kozmetika a farmaceutický priemysel; poukazuje na to, že súčasne treba riešiť rôzne vplyvy výrobných systémov na životné prostredie, klímu a dobré životné podmienky zvierat;

15. zdôrazňuje, že je potrebné naďalej zaisťovať potravinovú bezpečnosť v Európe a zároveň minimalizovať vplyv na životné prostredie, čo je výzva, ktorú treba riešiť prostredníctvom transparentných a vedecky podložených prístupov a inovácií;

16. zdôrazňuje, že zlepšenie produktivity, odolnosti, efektívnosti a udržateľnosti v odvetví chovu hospodárskych zvierat v EÚ je nevyhnutné na zvýšenie domácich dodávok vysokokvalitných bielkovín, ktoré spĺňajú potreby spotrebiteľov v EÚ, a na posilnenie potravinovej bezpečnosti, najmä v súvislosti s volatilitou globálnych trhov, geopolitickým napätím a očakávaným nárastom globálneho dopytu po bielkovinách v priebehu nasledujúcich 30 rokov; konštatuje, že EÚ je naďalej vo veľkej miere závislá od dovozu rastlinných bielkovín na kŕmenie zvierat od obmedzeného počtu partnerov, čo oslabuje bielkovinovú suverenitu a spôsobuje zraniteľnosť potravinového systému voči výkyvom na svetovom trhu;

17. zdôrazňuje, že udržateľná, diverzifikovaná a domáca produkcia bielkovín je nevyhnutná na zabezpečenie dostatočných, bezpečných a vysokokvalitných potravín a krmív; zdôrazňuje, že odvetvie živočíšnych bielkovín môže podporiť takúto výrobu využívaním maštaľného odpadu ako prírodných hnojív a zhodnocovaním vedľajších rastlinných produktov na krmivo a tokov odpadu z potravín s cieľom podporiť integrovanejší, obehovejší a udržateľnejší systém; víta oznámenie Komisie v jej Vízii pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo, že vypracuje komplexný plán sebestačnejšieho a udržateľnejšieho bielkovinového systému EÚ, ktorý sa bude zaoberať výrobou, dovozom a spotrebou bielkovín v EÚ s cieľom zabezpečiť dlhodobú odolnosť agropotravinárskeho systému;

18. zdôrazňuje, že je potrebné posilniť postavenie poľnohospodárov v agropotravinovom hodnotovom reťazci, a to aj prostredníctvom družstiev, organizácií a združení výrobcov, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby preskúmali mechanizmy, ktorými sa zabezpečí, že poľnohospodári dostanú ceny, ktoré pokrývajú aspoň ich výrobné náklady; pripomína, že zabezpečenie dôstojných, spravodlivých a stabilnejších príjmov pre chovateľov hospodárskych zvierat, lepších pracovných podmienok, sociálneho uznania, lepšieho prístupu k úverom a udržateľného financovania výskumu a investícií do kvality hospodárskych zvierat je kľúčom k zabezpečeniu hospodárskej udržateľnosti odvetvia, riadnemu oceneniu úlohy poľnohospodárov pri zabezpečovaní dodávok potravín v EÚ a pri prilákaní mladších generácií;

19. zdôrazňuje, že nestabilita cien, vysoké výrobné náklady, nadmerná byrokracia a nedostatočné uznanie tejto profesie spoločnosťou prispeli k odchodu ľudí z poľnohospodárstva a k starnutiu odvetvia; poukazuje na to, že malé a stredné poľnohospodárske podniky už musia plniť množstvo požiadaviek, ktorých účinky rozumne nevyvažujú vynaložené náklady; opakuje preto, že treba vytvoriť účinné nástroje na podporu príjmov, znížiť byrokraciu, zjednodušiť existujúce právne predpisy a zvýšiť spoločenské uznanie poľnohospodárskej práce, čo sú kľúčové prvky na zabezpečenie dlhodobej životaschopnosti chovu hospodárskych zvierat v EÚ; vyzýva Komisiu, aby podporovala odvetvie chovu hospodárskych zvierat a pristúpila k prijatiu svojej stratégie v oblasti chovu hospodárskych zvierat;

20. poukazuje na to, že investície do nových zariadení živočíšnej výroby a do rekonštrukcie existujúcich zariadení živočíšnej výroby sú spojené so značnými nákladmi a musia byť dlhodobo plánované a realizované; upozorňuje na to, že revízie právnych predpisoch v oblasti dobrých životných podmienok zvierat by mohli viesť k tomu, že zariadenia živočíšnej výroby stratia povolenia, a teda by sa museli nákladne prestavať roky pred koncom ich plánovanej životnosti; vyzýva Komisiu, aby v rámci svojich možností podporovala a stimulovala osvedčené postupy udeľovania licencií v členských štátoch;

21. zdôrazňuje, že udržateľný chov hospodárskych zvierat, najmä v malých a stredných poľnohospodárskych podnikoch, má zásadný význam pre sociálno-ekonomickú životaschopnosť vidieckych oblastí, najmä horských oblastí, oblastí s hustou živočíšnou výrobou a znevýhodnených oblastí, ako sú trvalé trávne porasty, rašeliniská a lúky, kde je často hlavnou alebo dokonca jedinou životaschopnou hospodárskou činnosťou a udržiava výrobu, hospodársky rast a zachovanie krajiny; zdôrazňuje, že chov hospodárskych zvierat nielenže na vidieku vytvára zamestnanosť a pomáhať predchádzať vyľudňovaniu, ale prispieva aj k aktívnemu hospodáreniu s pôdou, prevencii požiarov a zachovaniu kultúrneho a krajinného dedičstva; zdôrazňuje, že v mnohých regiónoch zohráva nenahraditeľnú úlohu

v územnej súdržnosti a pri udržiavaní životaschopnosti komunít; zdôrazňuje, že extenzívny chov hospodárskych zvierat je účinný spôsob odmeňovania poľnohospodárov za ekosystémové služby, ktoré poskytujú;

22. vyzýva Komisiu, aby začala plán, ktorý podporuje nové technológie, inovácie v oblasti krmív a genetické zlepšovanie stád, zvýšila investície do verejného a súkromného výskumu v oblasti šľachtenia a genetiky zvierat, uľahčila šírenie osvedčených postupov namiesto zavádzania rozsiahlych numerických reštrukturalizačných opatrení týkajúcich sa stád, ktoré by znížili a ohrozili európsku potravinovú sebestačnosť a bezpečnosť, a optimalizovala výrobu a efektívnosť; zdôrazňuje, že šľachtenie zvierat je dôležitým nástrojom na zlepšenie produktivity, efektívnosti a zdravia zvierat; zdôrazňuje, že EÚ je lídrom vo výskume a inováciách v oblasti šľachtenia zvierat a genetiky;

23. požaduje plán na ochranu genofondov rôznych ohrozených tradičných plemien, na podporu miestnych druhov a chovu rustikálnych plemien, ktoré sú lepšie prispôsobené miestnemu podnebiu, a na šírenie najlepších postupov pri súčasnom zachovaní genetickej rozmanitosti; zdôrazňuje, že je potrebné zachovať pomoc podľa článku 27 nariadenia Komisie (EÚ) 2022/2472[30] s cieľom podporiť genetický pokrok v živočíšnej výrobe; zdôrazňuje naliehavú potrebu podporovať výskum, inovácie a prijímanie postupov založených na dôkazoch, ktoré zlepšujú udržateľnosť chovu hospodárskych zvierat vo všetkých environmentálnych, sociálnych a hospodárskych rozmeroch, a to aj prostredníctvom cielených investícií do genetického výskumu, nutričnej efektívnosti a výberu dlhodobých výrobných znakov, a potrebu stimulovať a financovať výskum a inovácie v oblastiach s vysokou hustotou živočíšnej výroby s cieľom znížiť vplyv na životné prostredie a zároveň presadzovať prísne normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a podporovať integrované a odolné dodávateľské reťazce v oblasti živočíšnej výroby; konštatuje, že genetické zlepšenie s dobrým riadením a inováciami môže znížiť emisie a poskytnúť udržateľnú alternatívu k náhlej reštrukturalizácii, ktorá ohrozuje životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov a potravinovú sebestačnosť EÚ;

24. uznáva, že vo Vízii Komisie pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo sa poukazuje na to, že SPP má naďalej zásadný význam pre podporu príjmov poľnohospodárov a že priame platby v rámci SPP naďalej

---

30 Nariadenie Komisie (EÚ) 2022/2472 zo 14. decembra 2022, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 327, 21.12.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/oj).

zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore a stabilizácii príjmov v poľnohospodárstve na úrovni poľnohospodárskych podnikov; zdôrazňuje, že je dôležité zachovať priamu podporu príjmov a všetky programy, ktoré sa v súčasnosti financujú zo SPP, keďže odvetvia chovu hospodárskych zvierat a zmiešaného poľnohospodárstva sú hlavní príjemcovia SPP v rámci prvého piliera (priame platby, viazané platby na hovädzie, teľacie, ovčie a kozie mäso) a druhého piliera, najmä prostredníctvom podpory investícií, platieb v prípade prírodných alebo iných osobitných obmedzení jednotlivých oblastí a agroenvironmentálno-klimatických záväzkov; konštatuje, že hospodárska životaschopnosť a nedostatočná generačná výmena sú výzvou pre mnohé podniky a vyžadujú si osobitnú pozornosť a dotácie súvisiace s výrobou, a zdôrazňuje význam viazaných platieb aktívnym poľnohospodárom; požaduje vyčlenený a silný rozpočet pre SPP v budúcom viacročnom finančnom rámci a konštatuje, že tento rozpočet musí byť účelovo viazaný a musí sa zachovať aspoň na úrovni súčasného rozpočtu SPP v reálnom vyjadrení, pričom sa musí zohľadniť aj inflácia;

25. zdôrazňuje kľúčovú úlohu družstiev vzhľadom na to, že produkty živočíšneho pôvodu rýchlo podliehajú skaze, a na vysoké transakčné náklady a vyzýva Komisiu, aby ich podporovala pri zvyšovaní odolnosti, posilňovaní postavenia výrobcov, zhodnocovaní vedľajších produktov a pri generačnej výmene a podpore obehových prístupov; žiada, aby bola podpora v rámci SPP prispôsobená podmienkam poľnohospodárskych podnikov, najmä malých a rodinných poľnohospodárskych podnikov, a v odvetví chovu hospodárskych zvierat existovala možnosť platieb na zviera; zdôrazňuje, že treba posilniť hospodársku životaschopnosť poľnohospodárov prostredníctvom diverzifikácie a nástrojov riadenia rizík s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť, ziskovosť a dlhodobú odolnosť;

26. konštatuje, že poľnohospodári čelia rastúcim a rôznorodým rizikám, ako sú nepredvídateľné trhy, zmena klímy a súvisiace extrémne poveternostné javy, choroby zvierat, geopolitické napätie a neistý vplyv obchodných dohôd; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby posilnila nástroje krízového riadenia a zvýšila rezervu na krízové situácie v poľnohospodárstve v rámci SPP po roku 2027 a skombinovala ju s vytvorením nových osobitných finančných nástrojov financovaných mimo SPP, keďže tieto opatrenia sú nevyhnutné na lepšie riešenie hospodárskych strát a dodatočných nákladov, ktorým čelia poľnohospodári EÚ, a na zabezpečenie ich väčšej stability;

27. vyzýva Komisiu, aby nadviazala na existujúcu podporu z SPP s cieľom posilniť finančné a sociálno-ekonomické mechanizmy; trvá na tom, že platby v rámci SPP sú naďalej nevyhnutné na zaistenie kontinuity príjmov z chovu hospodárskych zvierat, najmä v prípade podnikov špecializujúcich sa na produkciu hovädzieho mäsa, mliečnych výrobkov, ovčieho a kozieho mäsa a podnikov poskytujúcich

environmentálne služby prostredníctvom extenzívneho pasenia; zdôrazňuje potrebu zaviesť prechodné obdobie po roku 2027, aby sa umožnilo prispôsobenie novým pravidlám; víta, že nadobudnutie hovädzieho dobytka, oviec a kôz s vysokou genetickou hodnotou bolo začlenené do súhrnného balíka SPP medzi oprávnené výdavky v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka; vyzýva Komisiu, aby rozšírila toto ustanovenie na ošípané s vysokou genetickou hodnotou na chovné účely vzhľadom na ich význam pre konkurencieschopnosť a odolnosť európskeho odvetvia chovu hospodárskych zvierat; zdôrazňuje, že treba zachovať aspoň rovnakú úroveň ambícií v SPP po roku 2027; napokon vyzýva Komisiu, aby uznala osobitné potreby chovateľov hospodárskych zvierat v husto osídlených oblastiach a poskytla primeranú podporu v rámci SPP, pričom poznamenáva, že vyvážený regionálny rozvoj možno posilniť zachovaním počtu poľnohospodárskych podnikov a miestnej infraštruktúry, ako sú bitúnky, výrobne krmív a spracovateľské zariadenia;

28. vyzýva na podporu extenzívneho a pastevného chovu hospodárskych zvierat, najmä v rámci SPP;

29. zdôrazňuje potrebu zastaviť a zvrátiť dekapitalizáciu odvetvia chovu hospodárskych zvierat a zabezpečiť úplnú reciprocitu noriem EÚ v prípade všetkých dovážaných výrobkov; vyzýva Komisiu, aby vypracovala konkrétne stratégie na zabezpečenie rovnakých podmienok a väčšieho súladu medzi svojou obchodnou politikou a politikou udržateľnosti; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby lepšie zohľadňovali osobitosti poľnohospodárskeho odvetvia, zabezpečili úplnú reciprocitu noriem EÚ zahrnutím zrkadlových doložiek pri uzatváraní obchodných dohôd a chránili európske poľnohospodárstvo, výrobu potravín a verejné zdravie vo všetkých obchodných dohodách; v tejto súvislosti trvá na tom, že medzinárodné obchodné dohody by nemali mať negatívny vplyv na európske poľnohospodárstvo a mali by zaručovať reciprocitu a nepredstavovať žiadne riziko pre verejné zdravie; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné prispôsobiť intervencie na trhu aktualizáciou referenčných cien pre ochranné doložky v súlade s novými trhovými podmienkami a nástrojmi riadenia;

30. zdôrazňuje, že aj chovatelia hospodárskych zvierat by mali mať možnosť využívať dodatočný tok príjmov z chovu, ktoré generuje uhlíkové pôdohospodárstvo; v tejto súvislosti vyzýva na postupný odklon od súčasného systému zameraného na predpísané postupy a predbežné administratívne schvaľovanie smerom k rámcu riadenia emisií založenému na výsledkoch, pričom sa chovateľom hospodárskych zvierat umožní rozhodnúť, ktoré metódy a technológie použijú, čím sa zachová sloboda podnikania a zabezpečí zodpovednosť za plnenie týchto cieľov;

31. naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala predpisy o spracovaní

mäsa, napríklad technológiu používanú na kontrolu mäsa, a harmonizáciu minimálnych usmernení na hodnotenie obsahu mäsa, ktoré v súčasnosti obmedzujú plné využívanie jatočných tiel zvierat, s cieľom zvýšiť transparentnosť dodávateľského reťazca a zabezpečiť vyššie príjmy pre poľnohospodárov;

32. konštatuje, že systémy chovu hospodárskych zvierat by mohli využívať najmä postupy a technológie, ktoré možno použiť na zlepšenie zdravia a dobrých životných podmienok zvierat a na dosiahnutie zvýšenia efektívnosti, napríklad vrátane nízkonákladových systémov, obojsmerných systémov a precízneho chovu hospodárskych zvierat, a využívať nové digitálne technológie, ktoré zlepšujú riadenie zvierat a systémov, spracovanie údajov a vysledovateľnosť; žiada Komisiu, aby podala správu o najlepších postupoch v oblasti udržateľnosti chovu hospodárskych zvierat a navrhla konkrétne opatrenia na podporu inovácií, efektívnosti a odolnosti tohto odvetvia vrátane lepšieho využívania existujúcich spoločných databáz a génových bánk základných plemien s cieľom umožniť chovateľom, ktorí si to želajú, pokračovať v šľachtení určitých starých druhov; zdôrazňuje rozdiely v digitálnych zručnostiach medzi vidieckymi a mestskými oblasťami; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že z digitálnej transformácie budú mať prospech poľnohospodári;

33. zdôrazňuje, že snaha o zvýšenie produktivity zvierat alebo dosiahnutie cieľov v oblasti klímy nesmie byť na úkor zdravia a dobrých životných podmienok zvierat;

34. nabáda na rozvoj politík, ktoré podporujú rodinné poľnohospodárske podniky a mladých a nových poľnohospodárov pri udržiavaní a zlepšovaníudržateľnej živočíšnej výroby a drobnej živočíšnej výroby ako prostriedku na živobytie a potravinovú bezpečnosť; poukazuje na to, že treba preto podporovať poľnohospodárov, aby sa stali dobre etablovanými, a to silnými a účelovo viazanými finančnými nástrojmi, ktoré im umožnia lepšie čeliť finančným tlakom; trvá na význame kolektívnych štruktúr, ako sú družstvá vlastnené a riadené poľnohospodármi a organizácie výrobcov;

35. zdôrazňuje, že je potrebné posilniť podporu najvzdialenejších regiónov, v ktorých štrukturálne a geografické podmienky vedú k oveľa vyšším poľnohospodárskym nákladom; vyzýva Komisiu, aby v budúcom viacročnom finančnom rámci aktualizovala financovanie programu POSEI s cieľom zohľadniť infláciu od roku 2007; konštatuje, že samotná indexácia nestačí na riešenie rastúcich výrobných, dopravných a dodávateľských nákladov; zdôrazňuje, že primerané financovanie programu POSEI je nevyhnutné na zachovanie poľnohospodárstva, zabezpečenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a zachovanie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ v súlade s článkom 349 ZFEÚ;

36. vyzýva Komisiu, aby uznala osobitné potreby a výzvy, ktorým čelia chovatelia hospodárskych zvierat v horských a znevýhodnených oblastiach vrátane ostrovných, vnútrozemských, vzdialených a najvzdialenejších regiónov, a zabezpečila primeranú podporu prostredníctvom SPP, najmä viazanou podporou, odvetvovými intervenciami a cielením opatreniami na rozvoj vidieka; zdôrazňuje, že zachovanie chovu hospodárskych zvierat vo vzdialených, ostrovných a znevýhodnených oblastiach prispieva k environmentálnej udržateľnosti tým, že predchádza opúšťaniu pôdy, podporuje biodiverzitu a zachováva tradičnú krajinu, podporuje príjmy poľnohospodárov a životytie na vidieku a pomáha osídľovať vidiecke oblasti; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť aktívnu účasť zástupcov najvzdialenejších regiónov v rámci skupiny na vysokej úrovni, keďže osobitné geografické, sociálno-ekonomické a výrobné charakteristiky týchto regiónov predstavujú vlastné výzvy, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť pri vypracúvaní politík EÚ;

37. zdôrazňuje potrebu globálnej spolupráce a inovatívneho prenosu poznatkov pri podpore udržateľných systémov chovu hospodárskych zvierat, najmä z európskych regiónov s vysoko efektívnymi systémami chovu hospodárskych zvierat, čo je spôsobené rýchlym populačným rastom a urbanizáciou;

38. naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby investovali do vzdelávania, odbornej prípravy a infraštruktúry, ktoré poľnohospodárom umožnia uplatňovať postupy živočíšnej výroby, ktoré sú udržateľnejšie, efektívnejšie a lepšie z hľadiska zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, vrátane digitalizácie, aplikovaného výskumu, prenosu poznatkov a odbornej prípravy v oblasti inovačných nástrojov a technológií na včasné odhaľovanie a prevenciu epizootických chorôb, ako sú systémy monitorovania zdravia hospodárskych zvierat; zdôrazňuje význam nezávislých poradenských služieb v tejto oblasti a vyzýva členské štáty, aby v plnej miere využívali SPP na riadne financovanie týchto služieb;

39. žiada jednoduchšie pravidlá týkajúce sa dobrých životných podmienok zvierat, ktoré sa zameriavajú na pomoc poľnohospodárom prostredníctvom vzdelávania a podpory namiesto metód zameraných na presadzovanie;

40. naliehavo vyzýva Komisiu, aby predložila svoje závery o vývoji označovania dobrých životných podmienok zvierat, ktoré zaručí primerané a jednotné informácie pre spotrebiteľov, čím sa zabráni rizikám pre vnútorný trh, ktoré by vznikli v dôsledku šírenia miestnych systémov dobrých životných podmienok zvierat;

41. poukazuje na to, že nedostatok mladých poľnohospodárov ohrozuje hospodársku životaschopnosť, generačnú kontinuitu a budúcu udržateľnosť európskeho odvetvia chovu hospodárskych zvierat, keďže len 12 % poľnohospodárskych podnikov v EÚ riadia osoby

mladšie ako 40 rokov; naliehavo preto vyzýva Komisiu, aby zlepšila účinnosť podpory na začatie podnikateľskej činnosti pri prekonávaní prekážok vstupu do odvetvia chovu hospodárskych zvierat vrátane vysokých nákladov na začatie podnikateľskej činnosti; zdôrazňuje, že je ťažké prilákať mladých poľnohospodárov do odvetvia chovu hospodárskych zvierat, ktoré trpí nedostatočnou atraktívnosťou pre náročnú povahu práce, ako je dlhý pracovný čas, obmedzené možnosti vziať si pracovné voľno a nedostatok náhradných služieb, a že je potrebné zohľadniť rastúci počet žien pracujúcich v chovoch hospodárskych zvierat podporou rodovo inkluzívnych opatrení a príležitostí;

42. víta stratégiu generačnej obnovy vypracovanú Komisiou; vyzýva Komisiu, aby poskytla odporúčania a preskúmala riešenia na odstránenie kľúčových prekážok začatia činnosti mladých chovateľov hospodárskych zvierat, najmä vysokých počiatočných investícií do infraštruktúry, ťažkostí s prístupom k pôde, predovšetkým v dôsledku rozdielov medzi členskými štátmi, obmedzeného prístupu k úverom, nedostatku pracovnej sily, problémov súvisiacich s riadením rizík, prevenciou a kontrolou chorôb zvierat a byrokratickej záťaže;

43. vyzýva Komisiu, aby zvážila možnosť poskytnúť viac priamych platieb mladým poľnohospodárom; okrem toho zdôrazňuje potrebu vytvoriť vhodné podmienky na dôstojný odchod do dôchodku; zdôrazňuje, že uľahčenie prístupu k úverom a pôde, najmä v členských štátoch s vysokými cenami pôdy, zvýšenie investícií do kvality hospodárskych zvierat a zlepšenie služieb vo vidieckych oblastiach sú základnými podmienkami na prilákanie a udržanie novej generácie poľnohospodárov; zdôrazňuje, že odporúčanie pre členské štáty vyčleniť 6 % rozpočtu SPP na generačnú výmenu nie je dostatočne záväzné na to, aby bola zaručená dostatočná podpora pre mladých poľnohospodárov;

44. víta, že Komisia predstavila stratégiu EÚ pre biohospodárstvo; vyzýva Komisiu, aby uznala úlohu inovatívneho chovu hospodárskych zvierat pri podpore obehovosti a naplno uvoľnila potenciál výroby energie, najmä bioplynu a biometánu, používania digestátu ako biohnojiva a zhodnocovania vedľajších produktov živočíšnej výroby prostredníctvom odvetvia spracovania s cieľom zabezpečiť chovateľom hospodárskych zvierat dodatočné zdroje príjmov; zdôrazňuje, že v biohospodárstve zohrávajú dôležitú úlohu najmä oblasti s vysokou hustotou živočíšnej výroby, keďže ich blízkosť k mestským oblastiam a krátke vzdialenosti umožňujú obehovú spoluprácu pri rozširovaní tokov ľudského odpadu a pri spracúvaní tokov poľnohospodárskeho odpadu;

45. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby určili primerané a dlhodobé možnosti financovania preventívnych opatrení a kompenzácií pre poľnohospodárov, ktoré môžu okrem iného zahŕňať SPP, a to nielen v prípade strát a nákladov vzniknutých v dôsledku útokov veľkých

mäsožravcov, ale aj v prípade zmierňujúcich opatrení vrátane poradenských služieb, výmeny poznatkov a odbornej prípravy poľnohospodárov v oblasti koexistencie pasúcich sa hospodárskych zvierat a veľkých mäsožravcov;

46. zdôrazňuje, že cielená zmena smernice o biotopoch[31] v tom zmysle, aby sa právne predpisy EÚ zosúladili s aktualizovanou úrovňou ochrany vlka podľa Bernského dohovoru, má poskytnúť väčšiu flexibilitu pri riadení populácií vlka v celej EÚ a minimalizovať sociálno-ekonomické vplyvy; zdôrazňuje potrebu zohľadniť vysokú cezhraničnú mobilitu druhov a skutočnosť, že stav ochrany rôznych populácií rovnakého druhu sa môže v jednotlivých regiónoch líšiť; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ďalej zintenzívnili cezhraničnú spoluprácu v týchto otázkach;

Environmentálna udržateľnosť

47. uznáva zásadnú úlohu chovu hospodárskych zvierat, najmä systémov založených na trávnych porastoch, pri udržiavaní obehových poľnohospodárskych systémov, zlepšovaní ekosystémových služieb a poskytovaní klimatických a environmentálnych služieb sekvestráciou uhlíka, zlepšovaním kvality vody a zdravia pôdy, ochranou biodiverzity, zabezpečením biotopov pre faunu a flóru, udržiavaním diverzifikovanej a otvorenej krajiny, najmä v horských oblastiach, a využívaním okrajových pozemkov, ktoré nedokážu produkovať potraviny pre ľudí; zdôrazňuje, že monogastrické druhy, napríklad hydina a ošípané, môžu ďalej posilniť obehovosť tým, že sa do ich krmiva začlenia produkty z tokov odpadu, ako aj recykláciou biomasy, zatiaľ čo ich hnoj poskytuje cenný zdroj prírodných hnojív pre rastlinnú výrobu; zdôrazňuje, že výrazné zníženie počtu stád môže ohroziť tieto ekosystémové funkcie;

48. vyzýva Komisiu, aby navrhla nástroje, ktorými sa posilní úloha živočíšnej výroby pri udržiavaní trávnych porastov dôležitých pre životné prostredie a klimatickú stabilitu prostredníctvom efektívnejších poľnohospodárskych systémov, zlepšila udržateľnosť systémov chovu hospodárskych zvierat zvýšením ich efektívnosti a zabezpečila vyššie príjmy pracovníkov v odvetví chovu hospodárskych zvierat;

49. zdôrazňuje, že je dôležité začleniť stavy hospodárskych zvierat do udržateľných poľnohospodárskych modelov vrátane zmiešaných poľnohospodárskych systémov a súčasne zabezpečiť vyvážené toky živín a minimalizovať hospodársku súťaž v oblasti zdrojov; zdôrazňuje význam efektívneho využívania hospodárskych zvierat na vyváženie udržateľnosti a potravinových potrieb a zdôrazňuje prínosy rotačného a skupinového pasenia, pokiaľ ide o produktivitu krmiva,

---

31 Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

sekvestráciu uhlíka, kvalitu pôdy, biodiverzitu a odolnosť voči suchu; zdôrazňuje potrebu zvýšiť informovanosť o environmentálnych prínosoch dobre obhospodarovaných zvierat;

50. vyzýva Komisiu, aby rozšírila priestor pre členské štáty na podporu poľnohospodárov pri zachovávaní krajiny prostredníctvom SPP a zároveň znížila regulačné prekážky plného využívania pasienkov a zabezpečila silnejšiu ochranu poľnohospodárskej pôdy EÚ pred záberom pôdy, degradáciou a konkurenčným nepoľnohospodárskym využívaním;

51. zdôrazňuje, že v prípade poľnohospodárskych systémov je dôležité prepojiť rastlinnú výroba s chovom hospodárskych zvierat s cieľom uľahčiť recykláciu živín uprednostňovaním organických hnojív pred syntetickými, znížiť spotrebu chemických látok a zvýšiť úrodnosť pôdy a biodiverzitu;

52. vyzýva Komisiu, aby síce uznala strategický význam výroby konvenčných hnojív v EÚ pre európsku konkurencieschopnosť, podporila používanie maštaľného hnoja pri niektorých plodinách a urýchlila schvaľovanie a zavádzanie alternatívnych produktov na hnojenie, napríklad digestátu a materiálov na báze dusíka získaného z hnoja (RENURE), s cieľom zvýšiť recykláciu živín, znížiť závislosť od syntetických hnojív dovážaných z krajín mimo EÚ a podporiť obehovosť v rámci systémov chovu hospodárskych zvierat; uznáva strategickú úlohu odvetvia chovu hospodárskych zvierat pri znižovaní závislosti od syntetických vstupov a poznamenáva, že zlepšené používanie digestátu aj materiálov RENURE prispieva nielen k obehovému hospodárstvu, ale aj k dekarbonizácii hospodárstva EÚ tým, že sa znižujú emisie skleníkových plynov, podporuje výroba energie z obnoviteľných zdrojov a klesá závislosť EÚ od dovážaných fosílnych palív;

53. víta návrh Komisie na cielenú revíziu smernice o dusičnanoch[32] s cieľom umožniť používanie hnojív RENURE nad limit stanovený na aplikáciu hnoja a zosúladiť ho s najnovšími vedeckými dôkazmi a inovatívnymi postupmi hnojenia vrátane používania hnoja na to, aby sa podporilo obehové hospodárenie so živinami a naďalej sa chránila kvalita vody; odkazuje na nedávne štúdie o prínosoch a neutrálnom vplyve výnimiek udelených členským štátom na kvalitu vody;

54. vyzýva Komisiu, aby chovateľom zabezpečila spravodlivé ceny alebo náležitú kompenzáciu vzhľadom na rastúce náklady na hnojivá;

55. vyzýva Komisiu, aby investovala do inovácií a infraštruktúry, ktoré umožnia širšie využívanie hnojív získaných z hnoja a bioplynu

---

[32] Smernica Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

z chovu hospodárskych zvierat, a to v súlade s cieľmi EÚ v oblasti klímy a energetiky;

56. vyzýva Komisiu, aby prehodnotila spôsob, akým sa poľnohospodárske výrobky, vedľajšie produkty a zvyškové produkty klasifikujú ako odpad, s cieľom uľahčiť ich používanie ako komodít; zdôrazňuje, že hospodárske zvieratá sú nevyhnutný prvok obehového hospodárstva spojený s odvetvím poľnohospodárstva, a podčiarkuje, že je potrebné, aby sa viac uznával prínos chovu hospodárskych zvierat k biohospodárstvu uplatnením komplexnejšieho prístupu ku kolobehu živín a uhlíka vo všetkých oblastiach potravinárskej a nepotravinárskej výroby; vyzýva Komisiu, aby vo svojom prístupe k odvetviu chovu hospodárskych zvierat vychádzala zo zistení výskumu a uľahčila výskum v oblasti vývoja obehového krmiva; vyzýva Komisiu, aby preskúmala nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu, s cieľom zjednodušiť používanie nízkorizikových produktov, ako je vlna;

57. varuje pred univerzálnymi politikami zameranými na rozsiahle znižovanie stavov hospodárskych zvierat, ktoré by mohli prehĺbiť zhoršovanie životného prostredia a ohroziť odolnosť potravinového systému; konštatuje najmä, že zníženie počtu prežúvavcov by mohlo viesť k zmene využívania pôdy, čo by prinieslo aj negatívne účinky, vrátane opúšťania pôdy, rozvoja lesov, straty biodiverzity a zvýšeného rizika požiarov;

58. vyzýva na zvýšenie investícií do výskumu a inovácií s cieľom optimalizovať postupy riadenia rastlinnej výroby a chovu hospodárskych zvierat a znížiť ekologickú stopu hospodárskych zvierat vrátane techník šľachtenia rastlín a zvierat, kŕmenia, pasenia, nakladania s hnojom a obhospodarovania polí, ktoré zlepšujú výsledky v oblasti udržateľnosti;

59. zdôrazňuje význam stratégie, ktorá zohľadňuje celý poľnohospodársky cyklus, podporuje optimálne plánovanie striedania plodín, maximalizuje využívanie ornej pôdy a zlepšuje a prispôsobuje zloženie krmív pestovaných poľnohospodármi, počnúc odrodami rastlín, ktoré umožňujú zníženie emisií; zdôrazňuje, že je dôležité obnoviť slobodu podnikania v poľnohospodárstve, čo poľnohospodárom umožní rozvíjať a vyberať si vetracie, ubytovacie a kŕmne systémy, ktoré sú prispôsobené ich osobitným podmienkam a najlepšie vyhovujú ich výrobným systémom;

60. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že regulačné rámce týkajúce sa hospodárskych zvierat budú vypracované transparentne, na základe spoľahlivých vedeckých poznatkov a pri plnom zapojení zainteresovaných strán, najmä poľnohospodárov a organizácií výrobcov hospodárskych zvierat, a zahŕňajúc dlhodobé scenáre, ktoré umožnia postupnú adaptáciu; odporúča, aby sa rozhodovací proces opieral o skutočné verejné

konzultácie, podrobné štúdie vplyvu a mechanizmy priebežnej spätnej väzby s cieľom zabezpečiť účinné a miestne akceptované vykonávanie;

61. žiada, aby sa poskytol väčší politický priestor na uľahčenie prístupu založeného na cieľoch prostredníctvom referenčného porovnávania na základe poľnohospodárskych podnikov namiesto opatrení zhora nadol, čo znamená, že poľnohospodári by mali mať možnosť slobodne si vybrať, ktoré opatrenia prijmú, pokiaľ prispievajú k stanoveným cieľom;

62. vyzýva Komisiu, aby navrhla nástroje, ktorými sa posilní úloha živočíšnej výroby pri udržiavaní trávnych porastov, ktoré sú hodnotné z environmentálneho a klimatického hľadiska, prostredníctvom extenzívnejších poľnohospodárskych systémov a zlepší udržateľnosť intenzívnych systémov;

Sociálny rozmer chovu hospodárskych zvierat a výzvy špecifické pre dané odvetvie

63. zdôrazňuje, že rozvoj politík v oblasti chovu hospodárskych zvierat musí byť pevne založený na najprísnejších vedeckých normách, čím sa zabezpečí vyvážené a komplexné pochopenie príspevkov a výziev spojených so živočíšnou výrobou;

64. zdôrazňuje význam transparentnej a prístupnej vedeckej komunikácie založenej na dôkazoch s cieľom bojovať proti dezinformáciám a ideologickým predsudkom vo verejných diskusiách o hospodárskych zvieratách a výrobe a spotrebe mäsa; v tejto súvislosti poukazuje na to, že Svetová zdravotnícka organizácia podporuje konzumáciu živočíšnych bielkovín ako súčasť úplnej a vyváženej stravy;

65. zdôrazňuje, že politické rozhodnutia a spoločenské vnímanie by mali byť založené na spoľahlivých vedeckých dôkazoch odrážajúcich rozmanitosť výrobných systémov, ich prínos k výžive ľudí, vidieckemu hospodárstvu a environmentálnej udržateľnosti, čím sa podporí pozitívnejší obraz odvetvia chovu hospodárskych zvierat, a že na tento účel je nevyhnutné posilniť dialóg medzi vedou, tvorcami politík, výrobcami a spotrebiteľmi podporou informovaného, vyváženého a nepopolarizovaného prístupu k úlohe chovu hospodárskych zvierat v európskej spoločnosti; zdôrazňuje, že je dôležité informovať spotrebiteľov o výhodách konzumácie živočíšnych bielkovín ako súčasti úplnej a vyváženej stravy;

66. víta návrh Komisie opätovne otvoriť otázku názvov mäsa používaných na označovanie mäsa a kusov mäsa, aby sa ochránili výrobky živočíšneho pôvodu, a zakázať ich používanie na označovanie výrobkov neživočíšneho pôvodu a domnieva sa, že toto ustanovenie by sa malo vzťahovať na výrobky získané z bunkovej kultúry a hybridné výrobky pozostávajúce zo zmesi živočíšnych a rastlinných

bielkovín; pripomína, že táto ochrana existuje v prípade mliečnych výrobkov; zdôrazňuje, že jasné, spravodlivé a transparentné označovanie je nevyhnutné na zabezpečenie a zvýšenie skutočnej transparentnosti pre spotrebiteľov a na podporu kvality živočíšnych produktov EÚ, a to aj zdôraznením ich uznávaných označení a krátkych dodávateľských reťazcov;

67. naliehavo vyzýva tvorcov politiky na všetkých úrovniach, aby pri vypracúvaní usmernení o stravovaní dodržiavali normy založené na dôkazoch a v plnej miere uznali výživový, kultúrny a hospodársky význam mäsa, mliečnych výrobkov a vajec a súčasne zohľadňovali aj cenovú dostupnosť a skutočný príjem bielkovín zo živočíšnych výrobkov v rôznych regiónoch;

68. vyzýva Komisiu, aby zrevidovala nariadenie (EÚ) č. 1169/2011[33] s cieľom zaviesť povinné označovanie pôvodu všetkých výrobkov s obsahom mäsa uvádzaných na trh EÚ, aj keď mäso nie je hlavnou zložkou, pričom sa jasne uvedie pôvod v EÚ/mimo EÚ; vyzýva Komisiu, aby posúdila uskutočniteľnosť zavedenia povinného označovania krajiny pôvodu mäsa, ak sa používa ako zložka v spracovaných výrobkoch;

69. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s vedcami predložila štúdie o účinkoch náhrad potravín; varuje pred nekritickou podporou výživovo a environmentálne nevhodných náhrad potravín, ktoré nahrádzajú tradičné potraviny živočíšneho pôvodu vrátane tých, ktoré neposkytujú rovnaké bioaktívne zlúčeniny alebo základné mikroživiny nachádzajúce sa v prírodnom mäse zo zdravých zvierat chovaných v systémoch vysokej kvality, a osobitne varuje pred ich začlenením do potravinových košov pre deti a mladých ľudí na školách; konštatuje, že tradičné potraviny živočíšneho pôvodu spolu s potravinami rastlinného pôvodu môžu prispieť k vyváženej a výživnej strave;

70. žiada, aby Komisia pred predložením nových legislatívnych návrhov, ktoré majú vplyv na poľnohospodársky sektor, vykonala komplexné posúdenie vplyvu na základe najnovších vedeckých dôkazov a riadne konzultovala so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami;

71. vyjadruje hlboké znepokojenie nad rastúcim tlakom na presadzovanie

---

[33] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj).

tzv. syntetických potravín, ako sú laboratórne vyrobené bielkoviny, bez presvedčivých vedeckých dôkazov o ich bezpečnosti, priemyselnej životaschopnosti a environmentálnych prínosoch; zdôrazňuje, že pred navrhnutím akéhokoľvek nového regulačného rámca pre vznikajúce potravinové technológie treba vykonať riadne posúdenia vplyvu založené na vedeckých dôkazoch, pričom sa zohľadnia všetky aspekty týkajúce sa bezpečnosti, vplyvu na životné prostredie, vplyvu na trh a ochrany spotrebiteľa, a to najmä prostredníctvom jasného a vhodného označovania;

72. zdôrazňuje ekologickú úlohu prežúvavcov a výživovú hodnotu prírodného mäsa a zdôrazňuje, že výroba syntetických potravín vo veľkej miere závisí od vysoko industrializovaných a energeticky náročných procesov, ktoré si vyžadujú značné množstvo chemických vstupov, čo je v rozpore so zásadami udržateľnosti, ktoré presadzuje EÚ; poukazuje na to, že syntetické potraviny nie sú v súčasnosti životaschopné riešenie ani bezpečná alternatíva tradičnej poľnohospodárskej a živočíšnej výroby a že ich podpora by mohla ohroziť tisíce rodinných poľnohospodárskych podnikov; vyzýva Komisiu, aby vykonala prísne a nezávislé posúdenia syntetických potravinových výrobkov, pokiaľ ide o zdravotné, environmentálne a sociálno-ekonomické vplyvy, ako aj obavy o ochranu spotrebiteľa a vplyvy na tradičnú poľnohospodársku a živočíšnu výrobu; žiada, aby sa existujúce regulačné rámce jasne zameriavali na ochranu spotrebiteľov, európskych výrobcov a vidieckych oblastí;

73. zdôrazňuje zásadnú úlohu odvetvia chovu hospodárskych zvierat pri prispievaní k potravinovej bezpečnosti, tvorbe pracovných miest, zachovaniu a podpore lokalizmu a k hospodárskej stabilite v celej EÚ; uvedomuje si, že chov hospodárskych zvierat v širšom zmysle je nielen poskytovateľom potravy a environmentálnych služieb, ale predstavuje aj hnaciu silu sociálnej zodpovednosti, dôstojných pracovných podmienok a rozvoja vidieka; zdôrazňuje význam ukazovateľa výsledkov SPP (I.24) „Prispenie k tvorbe pracovných miest vo vidieckych oblastiach“ pri upriamení pozornosti na úlohu chovu hospodárskych zvierat, najmä rodinných a malých podnikov;

74. zdôrazňuje, že bez primeraného financovania bude toto odvetvie pre mladých ľudí čoraz menej atraktívne, čo bude predstavovať riziko nielen straty pracovných miest, ale aj poklesu výživovej a sociálnej konkurencieschopnosti EÚ;

75. poukazuje na to, že je dôležité uznať a zdôrazniť zásadnú úlohu, ktorú zohrávajú ženy v chove hospodárskych zvierat, kde sú okrem každodennej práce v poľnohospodárskom podniku často zodpovedné za hospodárenie a odovzdávanie vedomostí medzi generáciami; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že rodinné farmárčenie, v ktorom hlavnú úlohu zohrávajú ženy a rodina, je základom európskej živočíšnej výroby a malo by byť podporované osobitnými politikami, ktoré uznávajú jeho hospodársky, sociálny a kultúrny význam;

domnieva sa preto, že európske verejné politiky by mali zahŕňať účinnejšie rodové hľadisko presadzovaním cielených opatrení na podporu poľnohospodárok, zabezpečením rovnakých príležitostí, zviditeľnením ich príspevkov a zlepšením prístupu k odbornej príprave, financovaniu a zastúpeniu v rozhodovacích procesoch;

76. zdôrazňuje zásadnú úlohu poľnohospodárstva a živočíšnej výroby pri poskytovaní sociálnych výhod komunitám, pokiaľ ide o zachovanie otvoreného priestoru, vzdelávanie a poskytovanie starostlivosti ľuďom so špecifickými potrebami vo forme využívania prác v poľnohospodárstve na terapeutické účely v poľnohospodárskych podnikoch; zdôrazňuje, že je potrebné zachovať poľnohospodárstvo a živočíšnu výrobu vo všetkých regiónoch EÚ, osobitne uľahčiť tieto formy využívania prác v poľnohospodárstve na terapeutické účely a primerane odmeňovať poľnohospodárov za ich prácu;

77. zdôrazňuje význam duševného zdravia a pohody poľnohospodárov a požaduje, aby sa do budúcich nástrojov SPP začlenili opatrenia na psychologickú podporu, administratívne zjednodušenie a zabezpečenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, ako aj opatrenia na boj proti izolácii;

Choroby zvierat

78. zdôrazňuje, že choroby zvierat majú významné sociálno-ekonomické a environmentálne dôsledky a dôsledky na dobré životné podmienky zvierat na úrovni poľnohospodárskych podnikov, na nižšej ako celoštátnej úrovni a na celoštátnej a regionálnej úrovni; zdôrazňuje, že ich vplyv na živočíšnu výrobu sa ešte zhorší v dôsledku nárastu teplôt, rýchlosti vetra a čoraz častejších extrémnych poveternostných javov súvisiacich s klímou v rámci EÚ, čo treba riešiť;

79. zdôrazňuje, že treba posilniť monitorovanie a preventívne opatrenia, aby sa zabránilo prenosu chorôb zvierat v rámci EÚ z krajín EÚ aj z tretích krajín, a vyzýva na systematické posudzovanie zraniteľných miest v oblasti biologickej bezpečnosti v EÚ so zameraním na spôsoby vstupu známych a nových chorôb;

80. zdôrazňuje, že v EÚ môže mať akékoľvek zlyhanie pri prevencii alebo kontrole chorôb zvierat v jednom členskom štáte bezprostredné dôsledky na ostatné členské štáty a vyžaduje si koordinovanú reakciu; zdôrazňuje preto význam a nákladovú efektívnosť prevencie, najmä pokiaľ ide o očkovanie, včasné odhaľovanie a pripravenosť, primeranú výmenu informácií a koordináciu medzi členskými štátmi a nástroje hospodárskej kompenzácie pre chovateľov hospodárskych zvierat, ktorí utrpeli priame a nepriame škody v dôsledku uplatňovania opatrení v oblasti zdravia;

81. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poskytli zdroje potrebné na vykonávanie účinných a efektívnych programov prevencie a kontroly vrátane finančnej, veterinárnej, technickej a administratívnej

podpory a výskumu genetického výberu zvierat so zvýšenou odolnosťou voči novým chorobám;

82. zdôrazňuje, že je dôležité prijať včasné a účinné opatrenia na kontrolu šírenia chorôb zvierat; vyzýva Komisiu, aby posilnila osobitný mechanizmus rýchleho varovania a reakcie, ktorý by sa aktivoval v prípade podozrenia na výskyt alebo potvrdenia ohniska nákazy zvierat, s cieľom zabezpečiť výmenu informácií o epidemiologickej situácii v reálnom čase medzi vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou, uľahčiť koordináciu hodnotenia rizika a kontrolných opatrení medzi členskými štátmi a zaručiť primeranú komunikáciu so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, najmä s poľnohospodármi a spotrebiteľmi;

83. víta skutočnosť, že do roku 2023 už EÚ dosiahla polovicu svojho cieľa na rok 2030, ktorým je 50 % zníženie predaja a používania antimikrobiálnych látok vo veterinárnych liekoch v roku 2023; zdôrazňuje, že treba pokračovať v tomto úsilí a vypracovať koordinovaný prístup EÚ k prevencii a zisťovaniu chorôb zvierat s včasným monitorovaním, očkovaním a opatreniami biologickej bezpečnosti, aby sa zabránilo nárastu chorôb zvierat, ktorý by mohol ohroziť dosiahnutie cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok;

84. zdôrazňuje význam vývoja pokročilých diagnostických nástrojov, prediktívneho modelovania a techník dekontaminácie; vyzýva Komisiu, aby zvážila ďalšie posilnenie noriem EÚ v oblasti zdravia zvierat s cieľom chrániť chov hospodárskych zvierat vrátane ustanovení o znížení alebo vylúčení populácií voľne žijúcich zvierat, ktoré predstavujú riziko chorôb, a podľa potreby ustanovení o cielenom očkovaní zvierat, ako doplnok k zodpovednej selekcii a šľachteniu hospodárskych zvierat, čo môže prispieť k zníženiu výskytu endemických a vznikajúcich chorôb;

85. vyzýva Komisiu, aby uznala úlohu odvetvia veterinárnej medicíny v jeho úsilí o zavedenie biotechnológií z laboratória do poľnohospodárskych podnikov a podporila ho, a to urýchlením a zefektívnením regulačných procesov, financovaním a rozšírením biotechnológií v oblasti zdravia zvierat, informovaním poľnohospodárov a širokej verejnosti o ich prínosoch, zvyšovaním kvalifikácie a rekvalifikáciou pracovníkov, ako aj podporou zhromažďovania údajov a využívania umelej inteligencie v poľnohospodárskych podnikoch a v odvetví zdravia zvierat;

86. vyzýva Komisiu, aby zlepšila monitorovanie a vykazovanie týchto priamych aj nepriamych nákladov s cieľom zvýšiť účinnosť a rýchlosť podporných opatrení uplatňovaných EÚ a členskými štátmi; v tejto súvislosti konštatuje, že FAO vyvinula nový nástroj známy ako OutCosT (nástroj na kalkuláciu nákladov pri výskyte nákazy), ktorý krajinám umožňuje posúdiť finančnú záťaž spojenú s vypuknutím chorôb zvierat a opatrenia na ich kontrolu;

87. podporuje výzvu skupiny členských štátov adresovanú Komisii, aby prispôsobila prístup EÚ k boju proti chorobám zvierat použitím očkovania, podľa možností a v závislosti od druhu a choroby, ako preventívneho opatrenia a súčasti širšieho súboru nástrojov;

88. zdôrazňuje však, že očkovanie je ešte účinnejšie, ak ho doplnia opatrenia biologickej bezpečnosti a dohľadu; zdôrazňuje, že v záujme dlhodobej ochrany treba kombinovať očkovacie opatrenia s programami genetickej selekcie na imunologickú rezistenciu, najmä v prípade pôvodných plemien a v zraniteľných oblastiach; zdôrazňuje, že úsilie v tejto oblasti sa musí zintenzívniť a podporiť prístupnými a cenovo dostupnými vakcínami, opatreniami biologickej bezpečnosti, ktoré sú primerane nastavené na úroveň rizika, a dodatočnými a cielenými finančnými prostriedkami pre dotknutých poľnohospodárov vo všetkých členských štátoch v rámci SPP po roku 2027;

89. zdôrazňuje význam koordinovaného prístupu k zdraviu zvierat, ktorý zahŕňa proaktívne investície do výskumu, monitorovacích systémov, vývoja vakcín a liečebných možností na zvládnutie známych aj nových chorôb; uznáva vývoj očkovania DIVA (očkovanie na rozlíšenie nakazených zvierat od zaočkovaných), ktoré umožňuje rozlíšiť zvieratá, ktoré boli nakazené patogénom, od tých, ktoré boli proti nemu zaočkované; vyzýva preto Komisiu, aby zohľadnila najnovší vedecký vývoj a zrevidovala nariadenie (EÚ) 2016/429[34] s cieľom vytvoriť novú kategóriu zdravotného stavu nazývanú „žiadne ochorenia vďaka očkovaniu“; vyzýva Komisiu, aby prostredníctvom programu Horizont Európa podporila investície do výskumu a vývoja očkovania DIVA a urýchlila jeho používanie medzi poľnohospodármi;

90. vyzýva Komisiu, aby podporovala investície do biologickej bezpečnosti v poľnohospodárskych podnikoch navýšením finančných prostriedkov, a to aj mimo SPP; okrem toho vyzýva Komisiu, aby posilnila opatrenia v oblasti zdravia zvierat v odvetví poľnohospodárstva EÚ koordináciou výskumu, spoločného nákupu, vytvárania zásob a dodávok veterinárnych vakcín, nových antigénov a diagnostických činidiel a imunologických veterinárnych liekov na úrovni EÚ, a to prostredníctvom mechanizmu pripravenosti a včasného odhaľovania a podporou vývoja týchto produktov v rámci EÚ; žiada Komisiu, aby zabezpečila primerané financovanie tohto mechanizmu;

91. podporuje vytváranie strategických zásob, aby sa umožnila rýchlejšia reakcia v prípade nových epidémií; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné vytvoriť centralizovaný a harmonizovaný databázový systém

---

[34] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“) (Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj).

týkajúci sa očkovania zvierat vo všetkých členských štátoch; poukazuje na to, že takýto systém by zvýšil vysledovateľnosť, zlepšil dohľad nad chorobami, podporil včasné reakcie na vypuknutie nákazy a prispel k celkovej účinnosti politiky EÚ v oblasti zdravia zvierat a bezpečnosti potravín; konštatuje, že komplexná databáza údajov o očkovaní by uľahčila cezhraničnú spoluprácu, zabezpečila by súlad s normami EÚ a poskytla cenné poznatky na rozvoj politiky, výskum a udržateľné riadenie zdravia hospodárskych zvierat;

92. podporuje výskum nových technológií zameraných na inaktiváciu vírusov v potravinových výrobkoch, ako je vysokotlakové spracovanie, ktoré sa ukázalo ako sľubná metóda na zachovanie bezpečnosti a kvality potravín; zdôrazňuje význam špecifického stravovania zvierat a zloženia krmív pri predchádzaní šíreniu určitých chorôb a pri zlepšovaní celkového zdravia a odolnosti zvierat;

93. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali regionálne orgány a spolupracovali s nimi a konzultovali s poľnohospodármi pri vypracúvaní a vykonávaní plánov prevencie, očkovania a zmierňovania týchto chorôb a zároveň v čo najväčšej miere zabránili usmrteniu zvierat z dôvodu eradikácie choroby;

94. vyzýva na intenzívnejšiu spoluprácu medzi EÚ, zainteresovanými stranami z odvetvia a medzinárodnými partnermi, aby sa zabezpečilo účinné prideľovanie zdrojov a výmena poznatkov s cieľom zlepšiť riadenie chorôb a ich prevenciu;

95. vyzýva Komisiu, aby zvýšila finančné prostriedky EÚ na programy eradikácie a kontroly v členských štátoch; odporúča vytvoriť komplexné systémy hospodárskej podpory vrátane systémov náhrad, ktoré sa vzťahujú na celý dodávateľský reťazec, aby sa zabezpečilo, že sa všetkým dotknutým stranám, najmä chovateľom hospodárskych zvierat, poskytne primeraná pomoc; zdôrazňuje, že v prípadoch závažných ohnísk chorôb zvierat, ktoré spôsobujú značné hospodárske straty, sa musí poskytnúť zrýchlená finančná pomoc na zníženie neistoty a zachovanie hospodárskej kontinuity; vyzýva členské štáty, aby zjednodušili posudzovanie žiadostí o podporu, odstránili zbytočné administratívne prekážky a stanovili jasné lehoty na vyplácanie pomoci s cieľom pomôcť poľnohospodárom lepšie plánovať a stabilizovať ich činnosti;

96. víta návrh Komisie, uvedený v jej balíku opatrení na zjednodušenie SPP a zvýšenie jej konkurencieschopnosti na rok 2025, aby sa posilnila schopnosť SPP poskytovať finančnú a prevádzkovú podporu poľnohospodárom postihnutým prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami súvisiacimi s klímou alebo chorobami zvierat tým, že sa zavedie dodatočná krízová platba, ktorú by členské štáty mohli mobilizovať v rámci fondov na rozvoj vidieka; domnieva sa, že budúca SPP musí tiež aktívne podporovať

schopnosť poľnohospodárov čeliť šíreniu chorôb zvierat a epidémií, najmä tým, že zabezpečí podstatne väčší rozpočet pre nástroje krízového riadenia a rezervu na krízové situácie v poľnohospodárstve, ktorú bude možné rýchlo a účinne aktivovať na podporu postihnutých poľnohospodárov;

97. vyzýva členské štáty, aby túto iniciatívu doplnili ďalším rozvojom systémov riadenia rizík, ktoré sú vhodné pre krízové situácie spojené s chorobami zvierat, a to aj uľahčením prístupu k systémom poistenia a vzájomným fondom; vyzýva Komisiu, aby navrhla vytvorenie nového európskeho zaisťovacieho nástroja, ktorý by umožnil krytie rizík spojených s novými epizootickými chorobami, a zabezpečila, že všetky poľnohospodárske podniky budú mať prístup k poistným zmluvám na ochranu pred epizootickými chorobami;

98. vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť zriadenia Európskeho fondu pre zdravie zvierat, ktorý by poskytoval rýchlu a spravodlivú podporu v prípade vypuknutia choroby; zdôrazňuje, že vzhľadom na riziká, ktoré predstavujú rôzne choroby zvierat, je nevyhnutné vyčleniť finančné prostriedky na genetické zlepšenie zvierat s cieľom vytvoriť plemená, ktoré sú odolnejšie voči chorobám, čím sa posilní potravinová bezpečnosť EÚ vzhľadom na možné zdravotné krízy;

99. naliehavo vyzýva Komisiu na nadviazanie spolupráce s medzinárodnými obchodnými partnermi s cieľom zaistiť, aby boli akceptované regionalizované obchodné zákazy a uznané spôsoby inaktivačného ošetrenia, ako napr. varenie a dlhodobé sušenie, čím sa znížia zbytočné hospodárske škody pre odvetvie živočíšnej výroby v EÚ;

100. naliehavo tiež vyzýva Komisiu, aby v niektorých konkrétnych prípadoch posúdila uskutočniteľnosť mechanizmu kompartmentalizácie založeného na postupoch riadenia a chovu hospodárskych zvierat z hľadiska biologickej bezpečnosti, pričom zhodnotí jeho uplatniteľnosť v medzinárodnom kontexte spolu s najspoľahlivejšími obchodnými partnermi EÚ;

101. naliehavo vyzýva Komisiu, aby posúdila riziká, ktoré súvisia s rastúcim počtom voľne žijúcich kopytníkov, a ich dôsledky pre zdravie zvierat, verejné zdravie a biodiverzitu; v tejto súvislosti sa považuje za nevyhnutné, aby sa zaviedli horizontálne opatrenia zamerané na primerané riadenie tohto premnoženia;

Obchodné aspekty

102. zdôrazňuje, že odvetvie chovu hospodárskych zvierat v EÚ je obzvlášť zraniteľné voči rôznym vonkajším otrasom vrátane zdravotných kríz, extrémnych výkyvov počasia, nestability cien a narušenia dodávateľských reťazcov, ako aj rastúcej hospodárskej súťaži z tretích krajín, ktorých výrobky nie vždy spĺňajú prísne normy EÚ v oblasti životného prostredia, dobrých životných podmienok

zvierat, zdravia a bezpečnosti potravín, čo vysvetľuje obavy vznesené poľnohospodármi vzhľadom na chýbajúcu reciprocitu a nekalú celosvetovú hospodársku súťaž; zdôrazňuje preto, že treba zabezpečiť spravodlivé podmienky hospodárskej súťaže na medzinárodnom trhu, aby sa ochránila hospodárska životaschopnosť európskych podnikov a zaručili sa recipročné normy v obchodných dohodách; žiada preto, aby sa pri uzatváraní obchodných dohôd zohľadnila zraniteľnosť tohto odvetvia;

103. žiada, aby sa v rámci budúceho viacročného finančného rámca vytvoril osobitný nástroj, ktorým by sa poskytovala cielená podpora poľnohospodárskych sektorov vrátane sektora živočíšnej výroby, v ktorých by sa mohli zaznamenať narušenia alebo vyžadovať úpravy v dôsledku prebiehajúcich obchodných dohôd;

104. poukazuje na to, že v situácii, keď spotreba živočíšnych výrobkov, najmä mäsa, v EÚ v najlepšom prípade stagnuje, ale celosvetový dopyt po živočíšnych bielkovinách sa podľa očakávaní zvýši, by sa mal uznať hospodársky význam postavenia EÚ ako svetového lídra v poľnohospodárstve šetrnom ku klíme a zvieratám, ktorý na svetové trhy vyváža poznatky, technológie a postupy na prechod k udržateľnosti, a to pri súčasnom zabezpečení potravinovej suverenity EÚ; zdôrazňuje, že by to mohlo podporiť výskum, inovácie, investície a zamestnanosť; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti sa investície do zlepšenia kvality hospodárskych zvierat a genetickej vysledovateľnosti stávajú nevyhnutnými na uspokojenie celosvetového dopytu po produktoch živočíšneho pôvodu s vysokou výživovou hodnotou;

105. vyjadruje poľutovanie nad tým, že naši obchodní partneri nie vždy recipročne uplatňujú ambiciózne normy a ciele EÚ v oblasti zdravia, dobrých životných podmienok zvierat a životného prostredia a ďalšie normy a ciele v oblasti udržateľnosti; trvá na tom, že chovatelia hospodárskych zvierat v EÚ preto nesúťažia za rovnakých podmienok s výrobcami z tretích krajín, a to ani na medzinárodných trhoch ani na vnútornom trhu EÚ;

106. konštatuje, že hoci všetok dovoz potravín umiestnených na trh EÚ musí spĺňať príslušné a prísne normy EÚ týkajúce sa konečných výrobkov, ktoré sa uplatňujú bez ohľadu na to, či sa výrobok vyrába na domácom trhu alebo je dovážaný, dovážané výrobky sú zvyčajne oslobodené od požiadaviek na výrobu (t. j. „metódy výroby a spracovania“);

107. trvá na tom, že v súlade so závermi Komisie o uplatňovaní zdravotných a environmentálnych noriem EÚ na dovážané poľnohospodárske a agropotravinárske výrobky existuje politický priestor na to, aby sa uplatňovanie zdravotných a environmentálnych požiadaviek a požiadaviek týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat na metódy výroby a spracovania presadzovali aj

pri dovážaných výrobkoch spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami WTO; berie na vedomie, že pred uplatnením výrobných noriem na dovoz je vždy nevyhnutné vykonať individuálne posúdenie, ako sa uvádza v správe Komisie;

108. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila väčšiu súdržnosť medzi svojimi obchodnými politikami a politikami udržateľnosti tým, že sa do všetkých prerokovaných obchodných dohôd zahrnie reciprocita noriem v oblasti životného prostredia, zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat, a to v každej etape výroby prostredníctvom zrkadlových doložiek, s cieľom zabezpečiť, že dovážané výrobky, ktoré nespĺňajú normy EÚ, sa na trh EÚ nedostanú; vyzýva Komisiu, aby zaručila a posilnila náležité a prísne kontroly dovozu s cieľom chrániť domácich výrobcov a spotrebiteľov v EÚ;

109. vyzýva Komisiu, aby posilnila dobre financovanú propagačnú politiku EÚ tým, že zvýši jej rozpočet na poľnohospodárske výrobky EÚ vrátane živočíšnych výrobkov, a zaistila nepretržitú podporu zemepisných označení v medzinárodnom obchode ako kľúčového piliera kvality, vysledovateľnosti a rozvoja vidieka; zdôrazňuje, že odvetvie chovu hospodárskych zvierat je zodpovedné za významný podiel európskych zemepisných označení vrátane výrobkov, ako sú syry, salámy, šunky a čerstvé mäso, ktoré sú výsledkom skúseností odovzdávaných po celé generácie a výrobných postupov, ktoré sú úzko spojené s ich regiónmi pôvodu;

110. zdôrazňuje, že označenia kvality nielen prezentujú prácu výrobcov, ale aj chránia tradičné postupy, podporujú rozmanitosť európskej gastronómie a pomáhajú zachovať kultúrnu identitu miest výroby; okrem toho zdôrazňuje význam jasného a presného označovania s cieľom zlepšiť vysledovateľnosť výrobkov a chrániť spotrebiteľov pred zavádzajúcimi marketingovými praktikami mimo EÚ aj v rámci nej, ako je používanie „európsky znejúcich“ alebo podobných názvov, ktoré falošne naznačujú, že výrobky majú pôvod v EÚ alebo na miestnej úrovni alebo tomu zodpovedajúcu kvalitu;

111. vyzýva Komisiu, aby ďalej podporovala poľnohospodárov v ich úsilí o dodržiavanie noriem EÚ s cieľom zabrániť strate konkurencieschopnosti a následnému presunu výroby v EÚ do krajín mimo EÚ s nižšími normami dobrých životných podmienok zvierat, výroby aj v sociálnej oblasti a aby zabezpečila, že výrobcovia budú mať prístup k financovaniu na zlepšenie genetiky hospodárskych zvierat, aby sa konkurencieschopnosť posilnila kvalitou namiesto kvantity;

°

° °

112. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.